

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1999-2000

15 SEPTEMBER 2000

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 29 augustus 1991
houdende organisatie van de
planning en de stedenbouw**

Memorie van toelichting

A. Het principe van de impliciete opheffing

Op 26 maart 1998 nam het Parlement een ordonnantie aan die een wijziging vormde op de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw. Bedoeling van deze wijziging was het principe van impliciete opheffing ongedaan te maken. Dit principe gaat ervan uit dat lagere plannen die niet overeenstemmen met later opgestelde hogere plannen stilzwijgend worden opgeheven. Volgens de bepalingen van de gewijzigde ordonnantie echter bleven de niet gelijklopende bepalingen van de lagere plannen van kracht tot zij uitdrukkelijk werden opgeheven.

Dankzij dit systeem bestond er een grote rechtszekerheid aangezien de burgers met zekerheid konden weten welke voorschriften op hun eigendom van toepassing waren.

Niettemin heeft de Raad van State, afdeling Administratie, naar aanleiding van een principe-arrest dit systeem nietig verklaard, door erop te wijzen dat het niet tot de bevoegdheden van de Gewestraad behoort om de hiërarchische orde van de plannen zoals die wordt beschreven in artikel 159 van de Grondwet weer op losse schroeven te zetten: het principe van expliciete opheffing mag niet langer dat van impliciete opheffing uitsluiten (arrest «Val d'Or» nr. 75.710 van 10 september 1998).

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1999-2000

15 SEPTEMBRE 2000

PROJET D'ORDONNANCE

**modifiant l'ordonnance
du 29 août 1991
organique de la planification
et de l'urbanisme**

Exposé des motifs

A. Le principe de l'abrogation implicite

Le 26 mars 1998, le Parlement adoptait une ordonnance modificative de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme visant à exclure le principe de l'abrogation implicite des plans inférieurs non conformes aux plans supérieurs postérieurs. Les dispositions non conformes des plans inférieurs restaient, selon les termes de l'ordonnance, en vigueur jusqu'à ce qu'elles soient explicitement abrogées.

Ce système permettait une très grande sécurité juridique, dans la mesure où les citoyens pouvaient connaître avec certitude les dispositions applicables à leur bien.

Toutefois, le Conseil d'Etat, section d'administration, à l'occasion d'un arrêt de principe a mis ce système à néant, en rappelant qu'il n'appartenait pas au Conseil régional de remettre en cause le principe de la hiérarchie des plans qui trouve son expression dans l'article 159 de la Constitution: le principe de l'abrogation explicite ne peut plus désormais exclure le principe de l'abrogation implicite (arrêt «Val d'Or», n° 75.710 du 10 septembre 1998).

Deze jurisprudentie heeft een grote weerslag op het Brusselse recht inzake stedenbouw. Naast de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP) die werden herzien na de goedkeuring van het gewestplan van 1979 of die uitdrukkelijk werden opgeheven na de goedkeuring van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) van 1995, werden een heleboel andere BBP's impliciet opgeheven door het gewestplan van 1979 en het GewOP van 1995, zonder dat deze opheffingen op enige systematische wijze werden geëvalueerd, rekening houdend met het hiërarchische systeem van de plannen die toen waren opgesteld.

Omdat de rechtbanken de toepassing van een ordonnantie die ongrondwettelijk werd geoordeeld kunnen verwerpen, zou het onverstandig zijn om dit probleem niet in overweging te nemen, rekening houdend met het effect dat dit ongetwijfeld kan hebben op de wettelijkheid van de afgeleverde vergunningen.

Het huidige ontwerp van ordonnantie poogt klaarheid te brengen in de juridische situatie, in het licht van de jurisprudentie van de Raad van State, en wil de Regering in staat stellen om, eventueel in overleg met de gemeenten, dit belangrijke probleem dat wordt veroorzaakt door de impliciete opheffing van BBP's een pragmatische oplossing te geven. Bovendien zal hierdoor binnen een redelijke termijn een definitief einde kunnen komen aan de juridische onzekerheid die het gevolg is van de jurisprudentie van de Raad van State.

Volgende principes werden vastgelegd om de wijzigingen aan de ordonnantie houdende organisatie van de planning en stedenbouw in goede banen te leiden:

1. De bepalingen van de BBP's die impliciet werden opgeheven door het bestemmingsplan of het GewOP zijn opnieuw van kracht in de mate van hun overeenkomst met het GBP

Uit een aantal dossiers volgt dat sommige bepalingen van het BBP impliciet werden opgeheven door het gewestplan van 1979 of het GewOP van 1995 terwijl zij toch overeenstemmen met het GBP.

Deze bepalingen blijven opgeheven ook al blijken zij overeen te stemmen met het GBP. Daarom moeten sommige dossiers die overeenstemmen met het GBP en het BBP toch geweigerd worden omdat zij niet overeenstemmen met de bepalingen van het BBP zoals dat gedeeltelijk werd opgeheven door het gewestplan en het GewOP.

Daaruit volgt dat de gemeenten gedwongen zijn hetzij hun BBP zoals dat gedeeltelijk werd opgeheven door het gewestplan of het GewOP volledig op te heffen, en zo het GBP zijn rol te laten spelen, hetzij een BBP aan te nemen dat identiek hetzelfde is al het BBP dat bestond vóór de gedeeltelijke opheffing ervan.

Cette jurisprudence a une portée considérable sur le droit de l'urbanisme bruxellois. A côté des PPAS qui ont été révisés suite à l'adoption du plan de secteur de 1979 ou expressément abrogés lors de l'adoption du PRD de 1995, une multitude d'autres PPAS ont été abrogés implicitement par le plan de secteur de 1979 et le PRD de 1995, sans qu'une évaluation de l'ensemble des abrogations implicites intervenues n'ait été entreprise de façon systématique, compte tenu du système de hiérarchie des plans alors mis en place.

Dans la mesure où les juridictions peuvent écarter l'application d'une ordonnance jugée anticonstitutionnelle, il serait déraisonnable de ne pas prendre en considération le problème évoqué compte tenu de l'impact qu'il peut avoir sur la légalité des permis délivrés.

Le présent projet d'ordonnance tente de clarifier la situation juridique à la lumière de la jurisprudence du Conseil d'Etat et de permettre au Gouvernement, avec la participation éventuelle des communes, de résoudre pragmatiquement le problème important que constitue l'abrogation implicite des PPAS. Il permettra en outre de mettre un terme, dans des délais raisonnables, à l'insécurité juridique consécutive à la jurisprudence du Conseil d'Etat.

Les principes suivants sont arrêtés pour guider les modifications apportées à l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme:

1. Les dispositions des PPAS implicitement abrogées par le plan de secteur ou le PRD reprennent effet dans la mesure de leur conformité au PRAS

Il résulte d'un certain nombre de dossiers que certaines dispositions de PPAS ont été implicitement abrogées par le plan de secteur de 1979 ou le PRD de 1995, alors même qu'elles sont conformes au PRAS.

Ces dispositions demeurent abrogées même lorsqu'elles se révèlent conformes au PRAS. Pour cette raison, certains dossiers conformes au PRAS et aux PPAS doivent être refusés, car non conformes aux dispositions du PPAS tel que partiellement abrogé par le plan de secteur et le PRD.

Il en résulte que les communes sont contraintes, soit d'abroger totalement leur PPAS tel que partiellement abrogé par le plan de secteur ou le PRD afin de faire jouer le PRAS, soit de réadopter un PPAS identique à celui qui existait avant son abrogation partielle.

Om dergelijke absurde situaties te voorkomen, is het verkieslijk om de bepalingen van het BBP die impliciet werden opgeheven door het gewestplan opnieuw in werking te laten treden, aangezien deze bepalingen overeenstemmen met het GBP.

Overigens, heeft het onderzoek van de impliciete opheffingen, die zich voorgedaan hebben na het in werking treden van het gewestplan en het GewOP, geen enkel belang op het vlak van stedenbouw: het reglementaire luik van het GewOP werd immers opgeheven en het gewestplan zal worden opgeheven zodra het GBP in werking treedt.

Welnu, dit laatste kan andere drempels en bestemmingen bepalen dan die van het gewestplan en het reglementaire luik van het GewOP, maar wel drempels en bestemmingen die meer verwant zijn aan die van het BBP.

Het is dus van essentieel belang om de bepalingen van de BBP's die gedeeltelijk werden opgeheven door het gewestplan en het GewOP opnieuw uitwerking te laten hebben in de mate waarin zij overeenstemmen met het GBP.

Een extra argument daarvoor is: een systematisch onderzoek van de overeenstemming van de BBP's met het gewestplan en het GewOP is praktisch haast onmogelijk gezien de bijzonder complexe methodologie die daarvoor nodig is, gezien het aantal bestaande BBP's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gezien het gebrek aan gecoördineerde versies van de grafische en woordelijke bepalingen van deze BBP's nadat zij verschillende keren gedeeltelijk gewijzigd werden en gezien de uiteenlopende definities die zij bevatten.

2. De procedures tot wijziging, opheffing of explicatie van de BBP's die niet overeenstemmen met het GBP

De ordonnantie bepaalt dat het GBP de opheffingen opsomt die op de lagere plannen moeten worden toegepast. Dit systeem had zin zolang werd aanvaard dat de bepalingen die niet uitdrukkelijk werden opgeheven van kracht bleven zelfs als ze indruisen tegen het hogere plan.

Sinds de Raad van State opnieuw het principe van impliciete opheffing van de plannen die niet voldoen aan nieuwe hogere plannen heeft bevestigd, heeft dit systeem zin enkel indien het GBP een *volledige* opsomming geeft van alle opheffingen van de BBP's die zijn tussen gekomen nadat het GBP in werking trad.

Een dergelijke arbeid is niet alleen materieel onmogelijk en zou een hypotheek leggen op de goedkeuring van het GBP binnen een redelijke termijn – wat gegeven de complexiteit van de huidige overgangssituatie niet wenselijk is – maar hij zou vooral slechts een ontoereikend planologisch antwoord geven op het probleem van de impliciete opheffing.

Afin d'éviter ces situations absurdes, il est préférable de redonner effet aux dispositions des PPAS implicitement abrogées par le plan de secteur lorsque ces dispositions sont conformes au PRAS.

Par ailleurs, l'examen des abrogations implicites intervenues suite à l'entrée en vigueur du plan de secteur et du PRD ne présente aucun intérêt sur le plan urbanistique: le volet réglementaire du PRD a été abrogé et le plan de secteur sera abrogé dès l'entrée en vigueur du PRAS.

Or, ce dernier peut prévoir des seuils et affectations différents de ceux du plan de secteur et du volet réglementaire du PRD mais plus proches des seuils et affectations prévus par les PPAS.

Il est donc suggéré de prévoir que les dispositions des PPAS partiellement abrogées par le plan de secteur et le PRD recouvrent leurs effets dans la mesure de leur conformité au PRAS.

Cela est d'autant plus indiqué que l'examen systématique de la conformité des PPAS au plan de secteur et au PRD se révèle particulièrement lourd et difficile à mettre en oeuvre sur la plan pratique, compte tenu de la méthodologie particulièrement complexe qu'il suppose, du nombre de PPAS existants en Région de Bruxelles-Capitale, de l'absence de versions coordonnées des dispositions graphiques et littérales de ces PPAS suite à leurs diverses modifications partielles et des définitions divergentes qu'ils contiennent.

2. Les procédures de modification, d'abrogation ou de toilettage des PPAS non conformes au PRAS

L'ordonnance prévoit que le PRAS énumère les abrogations à apporter aux plans inférieurs. Ce système avait un sens aussi longtemps que l'on admettait que les dispositions qui n'avaient pas été expressément abrogées restaient en vigueur, même lorsque contraires au plan supérieur.

Depuis que le Conseil d'Etat a réaffirmé le principe de l'abrogation implicite des plans non conformes aux plans supérieurs nouveaux, ce système n'a de sens que si le PRAS énumère *exhaustivement* l'ensemble des abrogations des PPAS intervenues suite à son entrée en vigueur.

Un tel travail non seulement est matériellement impossible et hypothèquerait l'adoption du PRAS dans des délais raisonnables – ce qui n'est pas souhaitable compte tenu de la complexité de la situation transitoire actuelle – mais surtout, ne donnerait qu'une réponse urbanistiquement insatisfaisante au problème de l'abrogation implicite.

Inderdaad, zulke opsomming houdt meestal een planologisch antwoord in voor de gemeenten: het BBP wijzigen naar aanleiding van zijn gedeeltelijke opheffing, het volledig opheffen omdat het helemaal niet meer overeenstemt met het hoger plan of slechts een gedeelte van zijn perimeter wijzigen dat helemaal niet meer overeen zou stemmen met het hoger plan.

Vanuit dat standpunt gezien is het systematische opsomningswerk van de impliciete opheffingen een titanenwerk dat op praktisch vlak nutteloos blijkt te zijn, behalve voor de BBP's, waarvoor een eenvoudige tekstcoördinatie volstaat.

Het is dus van essentieel belang de gemeenten in staat te stellen een gepast planologisch antwoord te vinden op de impliciete opheffing van hun BBP's, door hen de mogelijkheid te geven de gedeeltelijk opgeheven BBP's nu eens te wijzigen, dan weer volledig op te heffen, of slechts gedeeltelijk te wijzigen.

a) De Regering en de gemeenten kunnen, volgens een vereenvoudigde procedure, hun BBP's expliciteren zoals die door de hogere plannen werden opgeheven

De gemeenten kunnen de impliciete opheffingen expliciteren die als gevolg van de inwerkingtreding van het hogere plan zijn gebeurd.

Er is voorzien dat de Regering de gemeenten kan vragen over te gaan tot zo'n explicitering, daar waar zij het bij een met redenen omkleed besluit aangewezen acht.

Indien de gemeenten niet ingaan op het verzoek van de Regering zal zij daartoe zelf overgaan.

b) De gemeenten kunnen de BBP's die niet overeenstemmen met hogere plannen wijzigen of opheffing d.m.v. een vereenvoudigde procedure

De Gemeenteraad kan de BBP's wijzigen die niet overeenstemmen met het GBP. De Gemeenteraad voert deze wijzigingen uit volgens de bestaande wijzigingsprocedure die voorzien is in de huidige artikelen 53bis en 53ter van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw.

c) De gemeenten kunnen de BBP's of een gedeelte van hun perimeter opheffen volgens de gewone procedure

De gemeenteraad kan beslissen een BBP maar eveneens een gedeelte van de perimeter ervan op te heffen (de ordonnantie heeft het niet uitdrukkelijk over gedeeltelijke opheffingen). De gemeenteraad volgt dan de gewone opheffingsprocedure.

En effet, cette seule énumération appelle la plupart du temps, à l'exception des cas où un simple toilettage de texte suffit, une réponse urbanistique: modifier le PPAS suite à son abrogation partielle, l'abroger totalement parce que ne correspondant plus du tout au plan supérieur ou abroger une partie seulement de son périmètre qui ne correspondrait plus du tout au plan supérieur.

De ce point de vue, le travail d'énumération systématique des abrogations implicites est un travail titanesque qui se révèle inutile sur le plan pratique, sauf pour les PPAS pour lesquels une simple opération de toilettage suffit.

Outre le simple toilettage, il est donc essentiel de permettre aux communes de trouver une réponse urbanistique appropriée à l'abrogation implicite de leur PPAS en leur permettant tantôt de modifier, tantôt d'abroger totalement ou partiellement leur périmètre.

a) Le Gouvernement et les communes peuvent, selon une procédure simplifiée, toiletter leurs PPAS tels que implicitement abrogés par les plans supérieurs

Les communes peuvent expliciter les abrogations implicites intervenues suite à l'entrée en vigueur du plan supérieur.

Pour ce type de toilettage, il est prévu que le Gouvernement peut demander aux communes d'y procéder là où il le juge indiqué par un arrêté motivé.

Si les communes ne répondent pas à la demande du Gouvernement, ce dernier y procédera lui-même.

b) Les communes peuvent modifier les PPAS non conformes aux plans supérieurs selon une procédure simplifiée

Le Conseil communal peut modifier des PPAS non conformes au PRAS. Le Conseil communal procède alors à ces modifications selon la procédure allégée de modification existante prévues aux actuels articles 53bis et 53ter de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme.

c) Les communes peuvent abroger les PPAS ou une partie de leur périmètre selon la procédure ordinaire

Le Conseil communal peut décider d'abroger un PPAS mais également une partie de son périmètre (l'ordonnance actuelle ne traite pas expressément de l'abrogation partielle). Le conseil communal suit alors la procédure d'abrogation habituelle.

d) De gemeenten kunnen de BBP's of een gedeelte van hun perimeter volgens een vereenvoudigde procedure opheffen wanneer het gemeentelijk ontwikkelingsplan dergelijke opheffingen gepland heeft

Heel wat gemeenten hebben reeds de opheffing van een zeker aantal BBP's, die verouderd of volledig gerealiseerd zijn en waarvan de handhaving niet meer gerechtvaardigd is, in hun gemeentelijke ontwikkelingsplan voorzien.

In de mate dat deze gemeentelijke ontwikkelingsplannen – en derhalve de opheffingen van BBP's die erin gepland zijn – aan een openbaar onderzoek worden onderworpen in het kader van de uitwerkingsprocedure van de gemeentelijke ontwikkelingsplannen, kan de gemeenteraad rechtstreeks overgaan tot de opheffing van deze BBP's, zonder opnieuw langs het openbaar onderzoek te moeten gaan. Wanneer de gemeenteraad de BBP's niet opheft binnen een bepaalde termijn, zoals aangeduid in het gemeentelijk ontwikkelingsplan, kan de Regering de plaats van de gemeenteraad innemen.

3. Eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar nopens de aanvragen gelegen in de perimeter van een impliciet opgeheven BBP

In het voorontwerp van de ordonnantie was voorzien artikel 118 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw te wijzigen om de hypothesen te specificeren waarin het advies van de gemachtigde ambtenaar vereist is voor de vergunningsaanvragen: het advies van de gemachtigde ambtenaar zou niet meer worden gevraagd in de perimeter van een BBP waarvan al de bepalingen voor het grondgebied waarop het goed gelegen is, niet expliciet zijn opgeheven.

Bijgevolg werd geen rekening meer gehouden met de hypothesen van de volledige of gedeeltelijke impliciete opheffing om te bepalen of het verplicht was het advies van de gemachtigde ambtenaar te vragen.

In haar advies heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State herinnert aan het feit dat het mechanisme van impliciete opheffing van rechtswege werkt en dat er geen enkel verschil bestaat tussen de volledige of gedeeltelijke, expliciete of impliciete opheffing, wat de gevolgen ervan betreft. de afdeling wetgeving heeft bovendien gewezen op het belang van een gelijke behandeling van iedereen die zich in een zelfde situatie bevindt, namelijk een vergunning te moeten aanvragen voor een goed dat gelegen is op een grondgebied waarvoor geen bijzonder bestemmingsplan meer bestaat na de (expliciete of impliciete) opheffing ervan door een hoger plan.

Ten einde het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State te volgen, zal de tekst van artikel 118, § 1 niet worden gewijzigd. Zolang voor het grondgebied waarop het goed gelegen is een bijzonder bestemmingsplan

d) Les communes peuvent abroger les PPAS ou une partie de leur périmètre selon une procédure simplifiée lorsque le plan communal de développement a planifié des telles abrogations

De nombreuses communes ont déjà planifiées dans leur plan communal de développement l'abrogation d'un certain nombre de PPAS obsolètes ou entièrement réalisés et dont le maintien ne se justifie plus.

Dans la mesure où ces plans communaux de développement – et donc les abrogations de PPAS qui y sont planifiées – sont soumis à enquête publique dans la cadre de la procédure d'élaboration des plans communaux de développement, le Conseil communal peut procéder directement à l'abrogation desdits PPAS sans repasser en enquête publique. A défaut pour le Conseil communal d'abroger les PPAS comme indiqué dans le plan communal de développement dans un délai déterminé, le Gouvernement peut se substituer au Conseil communal.

3. Avis conforme du fonctionnaire délégué sur les demandes reprises dans le périmètre d'un PPAS implicitement abrogé

Dans l'avant-projet d'ordonnance, il était prévu de modifier l'article 118 de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme pour spécifier l'hypothèse dans laquelle l'avis du fonctionnaire délégué était requis sur les demandes de permis: l'avis du fonctionnaire délégué ne serait plus sollicité dans le périmètre d'un PPAS qui n'a pas été explicitement abrogé dans toutes ses dispositions pour le territoire où se trouve situé le bien.

Dès lors, les hypothèses d'abrogation implicite, totale ou partielle, n'étaient plus prises en compte pour la détermination de l'obligation de solliciter l'avis du fonctionnaire délégué.

Dans son avis, la section de législation du Conseil d'Etat a rappelé que le mécanisme d'abrogation implicite opère de plein droit et que, du point de vue de leurs effets, il n'existe aucune différence entre l'abrogation explicite ou implicite, totale ou partielle. La section de législation soulignait encore qu'en vertu du principe d'égalité et de non-discrimination, il importe que soient traités également tous ceux qui se trouvent dans la même situation de devoir solliciter un permis pour un bien sis dans un territoire pour lequel il n'existe plus de plan particulier d'affectation du sol à la suite de son abrogation (explicite ou implicite) par un plan supérieur.

Afin de rencontrer l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat, le texte de l'article 118, § 1er ne sera pas modifié. Tant qu'il existe, pour le territoire où se trouve situé le bien, un plan particulier d'affectation du sol en

bestaat dat van kracht is, zal het advies van de gemachtigde ambtenaar niet vereist zijn. Indien, daarentegen, voor het grondgebied waarop het goed gelegen is, de bestemmingen van het bijzonder bestemmingsplan expliciet of impliciet werden gewijzigd als gevolg van de inwerkingtreding van een hoger plan, zal het advies van de gemachtigde ambtenaar vereist zijn.

Bij wijze van voorbeeld: indien het hoger plan het vestigingsgrondgebied bestemt als non aedificandi-gebied terwijl het gemeentelijk plan het bestemde als aedificandi-gebied, wordt het gemeentelijk plan opgeheven (tenminste impliciet) voor dat deel van het grondgebied en zal de gemeente derhalve het advies van de gemachtigde ambtenaar moeten inwinnen. Indien, daarentegen, het hoger plan gewoon een beperking voorschrijft van de oppervlakte van de bestemmingen bepaald in het gemeentelijk plan, blijft het laatstgenoemde plan voor het betrokken grondgebied in voege (met de beperkingen van het hoger plan) en zal de gemeente het advies van de gemachtigde ambtenaar niet moeten inwinnen.

4. De termijn waarbinnen de gemachtigde ambtenaar een vergunning kan schorsen moet verlengd worden om te garanderen dat op gewestelijk niveau een correcte toepassing van het principe van de impliciete opheffing wordt gegarandeerd

De gemachtigde ambtenaar dient echter, in de juridische context terzake, de toelating te krijgen om de vergunningen te schorsen die werden toegestaan zonder erkenning van het principe van de impliciete opheffing.

De gemachtigde ambtenaar zal er borg voor staan dat het principe van impliciete opheffing eenvormig wordt toegepast.

Gezien de omvang van de dossieranalyse die hiervoor nodig is, is het noodzakelijk om de huidige schorsingstermijn met 10 dagen te verlengen in de dossiers waarvoor het advies van de gemachtigde ambtenaar niet werd gevraagd.

5. Procedure voor de opstelling van het eerste gewestelijk bestemmingsplan

De voorgestelde wijzigingen van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw zijn verantwoord door de juridische en praktische gevolgen van het principe van de impliciete goedkeuring in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Zoals reeds gezegd, zijn een groot aantal bijzondere bestemmingsplannen impliciet opgeheven als gevolg van de inwerkingtreding van het gewestplan van de Brusselse Agglomeratie en van het gewestelijk ontwikkelingsplan, evenals verschillende bepalingen van het gewestplan van de Brusselse Agglomeratie als gevolg van de inwerking-

vigreur, l'avis du fonctionnaire délégué ne sera pas requis. Par contre, si pour le territoire où se trouve situé le bien, les affectations du plan particulier d'affectation du sol ont fait l'objet d'une abrogation explicite ou implicite à la suite de l'entrée en vigueur d'un plan supérieur, l'avis du fonctionnaire délégué sera requis.

A titre d'exemple, si le plan supérieur affecte le territoire d'implantation en zone non aedificandi alors que le plan communal l'affectait en zone aedificandi, le plan communal est abrogé (à tout le moins implicitement) pour cette partie de territoire et la commune sera donc tenue de solliciter l'avis du fonctionnaire délégué. Par contre, si le plan supérieur prescrit simplement une limitation en superficie des affectations prévues par le plan communal, celui-ci demeure encore en vigueur pour le territoire concerné (sous les limitations du plan supérieur) et la commune ne devra pas solliciter l'avis du fonctionnaire délégué.

4. Le délai dans lequel le fonctionnaire délégué peut suspendre un permis doit être augmenté afin d'assurer au niveau régional une correcte application du principe de l'abrogation implicite

Il convient toutefois, dans le contexte juridique considéré, de permettre au fonctionnaire délégué de suspendre les permis octroyés en méconnaissance du principe de l'abrogation implicite.

Le fonctionnaire délégué sera le garant d'une application uniforme du principe d'abrogation implicite.

Compte tenu de l'ampleur de l'analyse des dossiers que cela suppose, il est indispensable d'augmenter le délai de suspension actuel de 10 jours pour les dossiers qui n'ont pas été soumis préalablement à l'avis du fonctionnaire délégué.

5. Procédure d'élaboration du premier plan régional d'affectation du sol

Les modifications proposées de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme se justifient par les conséquences juridiques et pratiques du principe de l'abrogation implicite en Région de Bruxelles-Capitale.

Comme il le fut déjà rappelé, de nombreux plans particuliers d'affectation du sol ont été abrogés implicitement suite à l'entrée en vigueur du plan de secteur de l'agglomération bruxelloise et du plan régional de développement, de même que plusieurs dispositions du plan de secteur de l'agglomération bruxelloise suite à l'entrée en vigueur du

trekking van het GewOP, zonder dat destijds werd overgegaan tot een systematische evaluatie van die impliciete opheffingen. Die toestand werd nog versterkt door de goedkeuring van de wijzigingsordonnantie van 26 maart 1998 die de uitsluiting beoogde van een impliciet opheffingsstelsel voor de lagere plannen die niet overeenstemmen met de hogere plannen.

De herbevestiging door de afdeling administratie van de Raad van State van het principe van de impliciete opheffing confronteert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een bijzonder verwarde toestand wat de opstelling van het gewestelijk bestemmingsplan betreft.

Dat heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State doen opmerken in de volgende bewoordingen:

«In weerwil van de moeilijkheden waarop in de memo-rie van toelichting wordt gewezen, kunnen de opheffingen die de bestaande BBP's, geheel of gedeeltelijk, expliciet of impliciet hebben ondergaan, bij de bepaling van de bestaande rechtstoestand niet buiten beschouwing worden gelaten.

Mocht dat wel het geval zijn, zou dat erop neerkomen dat de bepalingen die niet meer van kracht zijn, worden geacht nog deel uitmaken van de juridische ordonnance-ring wat tot verkeerde conclusies zou leiden wat betreft de juiste inhoud ervan.

Men kan nog aannemen dat de loutere vermelding van een plan en de perimeter ervan als voldoende wordt beschouwd voor de bepaling van de rechtstoestand welke uit dat plan voortvloeit wanneer het nog volledig van kracht is, maar dat geldt niet wanneer het werd opgeheven, zij het impliciet en gedeeltelijk. Immers, in zo'n geval is de loutere vermelding van het plan en de perimeter ervan niet toe-reikend om de betrokkenen exact in te lichten over de bestaande rechtstoestand, omdat dan geen onderscheid wordt gemaakt tussen het al dan niet in voege zijn van de bepalingen van het plan.

Door in de bestaande rechtstoestand geen rekening te houden met de impliciete opheffingen die de bestaande BBP's hebben ondergaan, moet dus worden beschouwd dat het ontwerp van GBP en het GBP dat momenteel wordt opgesteld, zware kritiek inzake wettelijkheid zullen krijgen.

De overheid heeft te maken met het nagenoeg onoverko-melijk probleem dat moet worden gecontroleerd in welke mate de voorschriften van de zowat 590 bestaande BBP's impliciet, geheel of gedeeltelijk, konden worden opgeheven door het gewestplan en het GewOP en, nadien, met het pro-bleem van de overeenstemming met artikel 26, 2^e lid, 1° van de voornoemde ordonnantie en met het principe dat de over-heid bij de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid de bestaande rechtstoestand moet in aanmerking nemen. er bestaat dus een groot risico dat er een te grote en nadelige verlenging zou komen van de toestand waarin de overheid zou

PRD sans qu'à cette époque, une évaluation de ces abro-gations implicites ait été entreprise de manière systéma-tique. Cette situation avait été encore confortée par l'adop-tion de l'ordonnance modificative du 26 mars 1998 visant à exclure un régime d'abrogation implicite des plans infé-rieurs non conformes aux plans supérieurs.

La réaffirmation, par la section d'administration du Conseil d'Etat, du principe de l'abrogation implicite place la Région de Bruxelles-Capitale dans une situation inextri-cable en ce qui concerne l'élaboration du plan régional d'affectation du sol.

C'est ce qu'a relevé la section de législation du Conseil d'Etat dans les termes suivants:

«En dépit des difficultés que relève l'exposé des motifs, il ne peut être fait abstraction, dans la détermination de la situation existante de droit, des abrogations qu'ont subi les PPAS existants, en tout ou en partie, explicitement ou implicitement.

A défaut, ceci reviendrait à considérer que des disposi-tions qui ne sont plus en vigueur font encore partie de l'ordonnancement juridique et à induire ainsi en erreur sur le contenu exact de celui-ci.

S'il se conçoit que la simple mention d'un plan et de son périmètre soit considérée comme suffisant à indiquer la situation juridique résultant de ce plan lorsque celui-ci est encore entièrement en vigueur, il n'en va pas de même dans les cas où il a été abrogé, fut-ce implicitement et pour par-tie. En effet, en pareil cas, la simple mention du plan et de son périmètre ne procure pas aux intéressés une connais-sance exacte de la situation juridique existante, puisqu'il n'est alors pas fait de distinction selon que les dispositions du plan sont ou ne sont plus en vigueur.

Il y a donc lieu de considérer qu'en ne prenant pas en compte, dans la situation existante de droit, les abro-gations implicites qu'ont subi les PPAS existants, le projet de PRAS et le PRAS en cours d'élaboration s'exposent à de sérieuses critiques de légalité.

Toutefois, l'autorité se trouve devant la difficulté quasi insurmontable de vérifier dans quelle mesure les prescrip-tions des quelque 590 PPAS existants ont pu être abrogées implicitement, en tout ou en partie, par le plan de secteur et par le PRD et, par suite, de se conformer à l'article 26, alinéa 2, 1°, de l'ordonnance précitée ainsi qu'au principe selon lequel l'autorité doit, en exerçant ce pouvoir d'appréciation, prendre en considération la situation exis-tante de droit. Le risque est donc grand de voir se prolon-ger trop longtemps et de manière préjudiciable la situation dans laquelle l'autorité serait empêchée d'accomplir son

verhinderd worden haar taak te vervullen voor de uitvoering van het beleid inzake ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en standpunt in te nemen ten aanzien van het GBP dat thans wordt ontworpen.

Voor die dwingende overwegingen van algemeen belang zou, bij wijze van uitzondering, kunnen overwogen worden de aan de gang zijnde opstellingsprocedure van het GBP voor dit welbepaald punt op wetgevende wijze te valideren. In het onderzochte voorontwerp van ordonnantie zou een bepaling in die zin kunnen worden ingevoegd.»

Er dient te worden opgemerkt dat het begrip «bestaande rechtstoestand» niet wordt gedefinieerd, noch gepreciseerd in de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw en evenmin de voorbereidende werkzaamheden van die ordonnantie.

Traditioneel, – maar dan wel zonder dat het probleem van de impliciete opheffing op dat gebied onderzocht werd –, wordt ervan uitgegaan dat de bestaande rechtstoestand «de vermelding van de bestaande plannen van aanleg omvat, wat niet betekent dat het verplicht is de inhoud van een bijzonder plan van aanleg te vermelden» (F. Haumont, L'Urbanisme – Région wallonne, Larcier, 1996, p. 209, nr. 24 en verwijzingen).

Het aan openbaar onderzoek onderworpen ontwerp van GBP voldoet aan de vereiste: het somt de bestaande BBP's op en brengt hun perimeter in kaart. Daarentegen wordt in het ontwerp van GBP, op de kaart van de bestaande rechtstoestand, niet gepreciseerd wat de inhoud van de bestaande plannen is, noch a fortiori een opsomming gegeven van de impliciete opheffingen die zij hebben ondergaan.

Niettemin heeft de Regring het probleem van de impliciete opheffing onderzocht. Zij heeft een gecoördineerde versie opgesteld van het gewestplan zoals het impliciet door het GewOP werd opgeheven. Zij heeft ook een lijst opgemaakt van de BBP's die in herziening werden gesteld omdat zij niet overeenstemden met het gewestplan en die niet werden gewijzigd. Zij heeft ook de impliciete opheffingen geïnventariseerd die op juridisch vlak niet kunnen worden betwist, door meer bepaald de BBP's te onderzoeken die voorzien in bestemmingen welke niet toegelaten zijn door het GewOP.

Dat onderzoek heeft inzonderheid toegelaten vast te stellen dat de impliciete opheffingen die zijn gebeurd de inhoud en de strategische samenhang van de bijzondere plannen volledig verdraaiden.

Die toestand heeft de invoering verantwoord van het artikel 2 van het voorontwerp (artikel 18 van huidig ontwerp) waarin wordt gestipuleerd dat de bepalingen van de gemeentelijke plannen die impliciet werden opgeheven omdat zij niet overeenstemden met het gewestplan of het GewOP, hun oorspronkelijke uitwerking herkrijgen in de mate dat zij in overeenstemming zijn met het GBP.

devoir d'assurer la mise en oeuvre de la politique d'aménagement du territoire dans la Région de Bruxelles-Capitale et de prendre attitude à l'égard du PRAS actuellement en projet.

Pour ces considérations d'intérêt général impérieuses, il pourrait être envisagé à titre exceptionnel de valider par la voie législative la procédure en cours d'élaboration du PRAS sur ce point précis. Une disposition en ce sens pourrait être insérée dans l'avant-projet d'ordonnance examiné.»

Il convient de relever que ni l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme, ni les travaux préparatoires de cette ordonnance ne définissent ou précisent la notion de «situation existante de droit».

Traditionnellement – mais il est vrai, sans que la problématique de l'abrogation implicite ne soit examinée à ce niveau – l'on considère que la situation existante de droit comprend «la mention des plans d'aménagement existants; cela ne signifie pas l'obligation d'indiquer le contenu d'un plan particulier d'aménagement» (F. Haumont, L'urbanisme – région wallonne, Larcier, 1996, p. 209, n° 24 et références).

Le projet de PRAS mis à enquête publique répond à cette exigence: il énumère les PPAS existants et cartographie leur périmètre. Par contre, le projet de PRAS ne précise pas, dans la carte de la situation existante de droit, le contenu des plans existants, ni, a fortiori, n'énumère les abrogations implicites qu'ils ont subies.

Le Gouvernement a néanmoins examiné la problématique de l'abrogation implicite. Il a établi une version coordonnée du plan de secteur tel qu'implicitement abrogé par le PRD. Il a également établi la liste des PPAS mis en révision pour non-conformité au plan de secteur et qui n'ont pas été suivi de modification. Il a également répertorié les abrogations implicites qui ne sont pas susceptibles de contestation sur le plan juridique, en examinant notamment les PPAS prévoyant des affectations non autorisées par le PRD.

Cet examen a notamment permis de révéler que les abrogations implicites intervenues dénaturaient complètement le contenu et la cohérence stratégique des plans particuliers.

Cette situation a justifié l'introduction de l'article 2 de l'avant-projet (devenu l'article 18 du présent projet) qui stipule que les dispositions des plans communaux implicitement abrogés en raison de leur défaut de conformité au plan de secteur ou au PRD recouvrent leur effets initiaux dans la mesure de leur conformité au PRAS.

Voor het overige is het materieel onmogelijk, ja zelfs juridisch riskant gebleken al de impliciete opheffingen die zijn gebeurd volledig en precies te vermelden daar de juridische draagwijdte van het principe van de impliciete opheffing nauwelijks werd gepreciseerd in complexe hypothesen waarin de betrokken voorschriften de nauwkeurigheid en de uitgebreidheid hadden van de bepalingen van het gewestplan of van het gewestelijk ontwikkelingsplan.

De Regering heeft niettemin een toereikende kennis gehad van de bestaande toestand om, meer bepaald, te besluiten dat de impliciete opheffingen de plaatselijke strategieën belemmerden welke door de lagere plannen werden nagestreefd en om de stedenbouwkundige keuzen te funderen die zij bij de opstelling van het ontwerp van gewestelijk bestemmingsplan heeft gemaakt.

Rekening houdend met *«het nagenoeg onoverkomelijk probleem dat moet worden gecontroleerd in welke mate de voorschriften van de zowat 590 bestaande BBP's impliciet, geheel of gedeeltelijk, konden worden opgeheven door het gewestplan en het GewOP»* en dat het noodzakelijk is het beleid inzake ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest concreet te realiseren, na opheffing van de verordenende kaart van de bodembestemming van het GewOP, wordt in de wijzigingsordonnantie, zoals geadviseerd door de Raad van State, een bepaling ingelast welke voor die dwingende overwegingen van algemeen belang beoogt de aan de gang zijnde procedure voor de opstelling van het eerste gewestelijk ontwikkelingsplan te valideren.

B. Bijzondere maatregelen inzake openbaarmaking

Het gewestplan, OGBP 1 en OGBP 2 bepalen dat de handelingen en werken die zijn vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar *omwille van hun geringe omvang* ontheven zijn vande bijzondere maatregelen inzake openbaarmaking die worden voorzien door de bepalingen die zij bevatten.

Een heleboel bijzondere bestemmingsplannen en gemeentelijke reglementen voor stedenbouw hebben echter niet voorzien in dergelijke ontheffing.

De bijzondere maatregelen inzake openbaarmaking zijn belangrijk als informatie naar de bevolking toe, een informatieprocedure die behouden moet blijven. Als er steeds maar openbare enquêtes bijkomen zonder enige respons, dan komt uiteindelijk het belang van dergelijke informatieprocedure in het gedrang.

Bovendien is het buitengewoon moeilijk om op gemeentelijk niveau de bijzondere maatregelen inzake openbaarmaking en de overlegcommissie te organiseren. Dit alleen neemt al een groot stuk van de tijd in beslag van gemeentelijke en gewestelijke ambtenaren.

Pour le surplus, l'énoncé complet et précis de toutes les abrogations implicites intervenues est apparue comme matériellement impossible, voire juridiquement hasardeuse dans la mesure où la portée juridique du principe de l'abrogation implicite n'a guère été précisée dans des hypothèses complexes où les prescriptions concernées avaient la précision et l'étendue des dispositions du plan de secteur ou du plan régional de développement.

Le Gouvernement a néanmoins eu une connaissance suffisante de la situation existante pour conclure notamment que les abrogations implicites intervenues entravaient les stratégies locales poursuivies par les plans inférieurs et pour fonder les choix urbanistiques qu'il a faits dans l'élaboration du projet de plan régional d'affectation du sol.

Compte tenu de *«la difficulté quasi insurmontable de vérifier dans quelle mesure les prescriptions des quelques 590 PPAS existants ont pu être abrogées implicitement, en tout ou en partie, par le plan de secteur et par le PRD»* et de la nécessité de ne plus différer la mise en oeuvre de la politique d'aménagement du territoire dans la Région de Bruxelles-Capitale, après l'abrogation de la carte réglementaire d'affectation du sol du PRD, le projet d'ordonnance modificatif, suivant en cela l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat, insère une disposition visant, pour ces considérations d'intérêt général impérieuses, à valider la procédure en cours d'élaboration du premier plan régional d'affectation du sol.

B. Les mesures particulières de publicité

Le plan de secteur, le PPRAS 1 et le PPRAS 2 prévoient que les actes et travaux dispensés de l'avis conforme du fonctionnaire délégué *en raison de leur minime importance* sont exonérés des mesures particulières de publicité prévues par les prescriptions qu'ils prévoient.

Cependant, de nombreux plans particuliers d'affectation du sol et règlements communaux d'urbanisme ont omis de prévoir une exonération similaire.

Les mesures particulières de publicité constituent un mécanisme important d'information à l'égard du public qui doit être maintenu. Toutefois, la multiplication d'enquêtes publiques sans aucun enjeu finit par nuire à l'intérêt même du mécanisme.

En outre, l'organisation des mesures particulières de publicité et des commissions de concertation est extrêmement lourde au niveau communal et monopolise une grande partie du temps des agents communaux et régionaux.

Daarom is het belangrijk om de bijzondere maatregelen van openbaarmaking en het werk van de overlegcommissies alleen toe te splitsen op dossiers die de moeite lonen – en dus niet op de handelingen en werken van geringe omvang die ontheven zijn van het advies van de gemachtigde ambtenaar.

Wij stellen dus voor om de ontheffing die voorzien is voor de hogere plannen algemener te laten gelden voor alle plannen en reglementen.

Il est donc important de centrer le recours aux mesures particulières de publicité et le travail des commissions de concertation sur les dossiers dont l'enjeu le justifie, ce qui n'est pas le cas des actes et travaux de minime importance exonérés de l'avis du fonctionnaire délégué.

Il est donc proposé de généraliser l'exonération prévue au niveau des plans supérieurs à l'ensemble des plans et règlements.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel voldoet aan de voorschriften van artikel 8 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen.

Artikel 2

Artikel 2 van onderhavig ontwerp wil een einde maken aan de bepalingen die het principe van impliciete opheffing beogen af te schaffen.

Het behoort inderdaad niet tot de bevoegdheden van de Gewestraad om het principe van de hiërarchische orde van de plannen zoals dat wordt beschreven in artikel 159 van de Grondwet in vraag te stellen: het principe van expliciete opheffing mag niet langer het principe van impliciete opheffing uitsluiten (arrest «Val d'Or», nr. 75.710 van 10 september 1998).

De Raad van State, afdeling wetgeving, stelt een alternatieve formulering van het punt 1° van artikel 2 voor door uitdrukkelijk te bepalen dat de plannen van kracht blijven tot het moment waarop zij ofwel expliciet, ofwel impliciet worden opgeheven.

De meer algemene formulering van de ontwerptekst heeft evenwel tegelijk betrekking op de impliciete en de expliciete opheffing, zoals uitdrukkelijk wordt bevestigd door punt 2° van artikel 2 dat de bepalingen opheft die het principe van de impliciete opheffing beogen uit te sluiten.

Artikel 3

Artikel 3, 1ste lid van onderhavig ontwerp van ordonnantie corrigeert een formele vergetelheid van de hervorming van 16 juli 1998.

Op 16 juli 1998 nam het Parlement een ontwerp tot wijziging van ordonnantie aan met als doel de opheffing van het reglementaire luik van het GewOP waar het de bestemming betrof.

In de mate waarin het GewOP geen reglementaire bepalingen bevat, heeft genoemde ordonnantie het regime van «afwijking» van het GBP ten opzichte van het GewOP afgeschaft door te bepalen dat het GBP voortaan van het GewOP mocht afwijken na eenvoudige motivering.

Door deze hervorming is het GewOP uitsluitend een ontwikkelingsplan geworden van een andere aard dan de bestemmingsplannen.

Het zou dus misplaatst zijn om de bepalingen te behouden die bepalen wat het GBP verder uitwerkt, door het

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article satisfait au prescrit de l'article 8 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Article 2

L'article 2 du présent projet a pour objet de mettre un terme aux dispositions visant à exclure le principe de l'abrogation implicite.

Il n'appartient en effet pas au Conseil régional de remettre en cause le principe de la hiérarchie des plans qui trouve son expression dans l'article 159 de la Constitution: le principe de l'abrogation explicite ne peut plus désormais exclure le principe de l'abrogation implicite (arrêt «Val d'Or», n° 75.710 du 10 septembre 1998).

Le Conseil d'Etat, section législation, suggère une formule alternative du 1° de l'article 2 en indiquant expressément que les plans demeurent en vigueur jusqu'au moment où ils sont soit explicitement, soit implicitement, abrogés.

Le texte en projet, dans sa formulation plus générale, vise pourtant aussi bien l'abrogation implicite qu'explicite, comme le confirme expressément le 2° de l'article 2 qui abroge les dispositions visant à exclure le principe de l'abrogation implicite.

Article 3

L'article 3, 1° du présent projet d'ordonnance corrige un oubli formel de la réforme du 16 juillet 1998.

Le 16 juillet 1998, le Parlement adoptait un projet d'ordonnance modificatif ayant notamment pour objet d'abroger le volet réglementaire du PRD relatif à l'affectation du sol.

Dans la mesure où le PRD ne contient plus de dispositions réglementaires, ladite ordonnance a supprimé le régime de «dégrogation» du PRAS par rapport au PRD, en stipulant que désormais le PRAS peut s'écarter du PRD moyennant simple motivation.

Toutefois, le PRD est devenu par cette réforme exclusivement un plan de développement d'une nature distincte des plans d'affectations.

Il est donc malvenu de maintenir les dispositions qui prévoient que le PRAS précise, en le complétant, le PRD,

GewOP verder aan te vullen, in die mate waarin het gaat om bepalingen waarvan aard en onderwerp anders zijn.

Vanuit redactioneel oogpunt is het verkieslijk om, in navolging van artikel 22 van de nieuwe Waalse wetgeving inzake ruimtelijke ordening, stedenbouw en het patrimonium (CWATUP) te stellen dat het GBP «*inspireert zich van de meldingen en oriëntaties van het GewOP*».

Artikel 3, 2de lid van onderhavig ontwerp van ordonnantie wil, voor een plan van gewestelijke aard zoals het GBP, het facultatieve karakter bevestigen van de bepalingen die betrekking hebben op de plaatsing en de omvang van bouwwerken.

Artikel 3, 3de lid van onderhavig ontwerp van ordonnantie beoogt te bevestigen dat de melding van de wijzigingen van de gemeentelijke plannen een mogelijkheid en geen verplichting is.

Artikel 4

Artikel 31 bepaalt in de 4de paragraaf, toegevoegd door de ordonnantie van 20 mei 1999, dat alle vergunningen geweigerd worden die niet overeenstemmen met de bepalingen van BBP's die werden geschorst omdat zij niet overeenstemmen met het ontwerp van GBP, of die niet overeenstemmen met de bepalingen van het ontwerp van GBP die werden ontdaan van hun bindende en verordenende kracht omwille van hun gebrek aan overeenkomst met de BBP's.

In de praktijk komt deze alinea er uiteindelijk op neer dat er enkel vergunningen kunnen worden afgeleverd die overeenstemmen met het ontwerp van GBP én die tegelijkertijd overeenstemmen met de BBP's.

Daarom is het nutteloos om een opsomming te geven van de bepalingen van BBP's die niet overeenstemmen met het ontwerp van GBP daar waar een nuttige vergelijking van de vergunningsaanvragen met de twee planniveaus volstaat.

Artikel 5

Artikel 34 van de ordonnantie bepaalt dat het GBP de opheffingen opsomt die op de lagere plannen moeten worden toegepast. Dit systeem had zin zolang werd aanvaard dat de bepalingen die niet uitdrukkelijk werden opgeheven van kracht bleven zelfs als ze indruisten tegen het hogere plan.

Sinds de Raad van State opnieuw het principe van impliciete opheffing van de plannen die niet voldoen aan nieuwe hoger plannen heeft bevestigd, heeft dit systeem zin enkel indien het GBP een *volledige* opsomming geeft van alle opheffingen van de BBP's die zijn tussen gekomen nadat het GBP in werking trad.

dans la mesure où il s'agit de dispositions dont la nature et l'objet sont distincts.

Il est préférable d'un point de vue rédactionnel de préciser, à l'instar de l'article 22 du nouveau CWATUP, que le PRAS «*s'inspire des indications et orientations du PRD*».

L'article 3, 2° du présent projet d'ordonnance vise à confirmer le caractère facultatif, pour un plan de type régional comme le PRAS, des dispositions relatives à l'implantation et au volume des constructions.

L'article 3, 3° du présent projet d'ordonnance vise à confirmer que l'indication des modifications à apporter aux plans communaux est une faculté et non une obligation.

Artikel 4

L'article 31 de l'ordonnance prévoit en son alinéa 4, inséré par l'ordonnance du 20 mai 1999, de refuser les permis non conformes aux dispositions des PPAS suspendues en raison de leur non-conformité au projet de PRAS ou non conformes aux dispositions du projet de PRAS dépourvues de force obligatoire et de valeur réglementaire en raison de leur défaut de conformité aux PPAS.

En pratique, il résulte en définitive de cet alinéa que seuls les permis conformes au projet de PRAS et, en même temps, conformes aux PPAS pourront être délivrés.

Il est, dès lors, inutile de procéder à une énumération des dispositions des PPAS non conformes au projet de PRAS dans la mesure où une comparaison profitable des demandes de permis avec les deux niveaux de plan suffit.

Article 5

L'article 34 de l'ordonnance prévoit que le PRAS indique les abrogations à apporter aux plans inférieurs. Ce système avait un sens aussi longtemps que l'on admettait que les dispositions qui n'avaient pas été expressément abrogées restaient en vigueur même lorsque contraires au plan supérieur.

Depuis que le Conseil d'Etat a réaffirmé le principe de l'abrogation implicite des plans non conformes aux plans supérieurs nouveaux, ce système n'a de sens que si le PRAS énumère *exhaustivement* l'ensemble des abrogations des PPAS intervenues suite à son entrée en vigueur.

Een dergelijke arbeid is niet alleen materieel onmogelijk en zou een hypotheek leggen op de goedkeuring van het GBP binnen een redelijke termijn – wat gegeven de complexiteit van de huidige overgangssituatie niet wenselijk is – maar hij zou vooral slechts een ontoereikend planologisch antwoord geven op het probleem van de impliciete opheffing.

Inderdaad, zulke opsomming houdt meestal een planologisch antwoord in voor de gemeente: het BBP wijzigen naar aanleiding van zijn gedeeltelijke opheffing, het volledig opheffen omdat het helemaal niet meer overeenstemt met het hoger plan of slechts een gedeelte van zijn perimeter wijzigen dat helemaal niet meer overeen zou stemmen met het hoger plan.

Vanuit dat standpunt gezien is het opruimingswerk van de impliciete opheffingen een titanenwerk dat op praktisch vlak nutteloos blijkt te zijn, behalve voor de BBP's, waarvoor een eenvoudige tekstcoördinatie volstaat.

Om dezelfde redenen en zoals door de Raad van State met het oog op de coherentie wordt voorgesteld, wordt artikel 47 van dezelfde ordonnantie dat dezelfde regel bevat die op de GemOP's van toepassing is, opgeheven.

Artikel 6

Zoals in het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State wordt voorgesteld, werd artikel 36 aangevuld om te zorgen voor de formele samenhang met het nieuwe artikel 65septies.

Artikel 7

Bedoeling van het 1ste en 2de lid van artikel 7 van onderhavig project is de tekst te vereenvoudigen.

De artikelen die worden opgesomd in de 1ste alinea van artikel 59 en waarvan in het 1ste lid van artikel 7 van het onderhavige project de afschaffing wordt voorzien, hebben het opnieuw over de toepassing van de regels i.v.m. de uitwerking van BBP's op de wijzigingsprocedures, wat al werd bepaald in de 2de paragraaf van artikel 59 van de ordonnantie.

Het 2de lid van artikel 7 van het huidige ontwerp vervangt de term «het opmaken» door de beter geschikte term «de uitwerking» met het oog op afdeling 3 van hoofdstuk 4 «Uitwerkingsprocedures».

Het 3de lid van artikel 7 van onderhavig ontwerp heeft betrekking op, zoals de afdeling wetgeving van de Raad van State doet opmerken, de hypothese waarin de bevoegde overheden van oordeel zijn dat de nieuwe situatie die voortvloeit uit de impliciete opheffing van sommige bepalingen van een BBP door het GBP, om stedenbouwkundige oppor-

ten tel travail, non seulement est matériellement impossible et hypothéquerait l'adoption du PRAS dans des délais raisonnables – ce qui n'est pas souhaitable compte tenu de la complexité de la situation transitoire actuelle – mais surtout ne donnerait qu'une réponse urbanistiquement insatisfaisante au problème de l'abrogation implicite.

En effet, cette seule énumération appelle la plupart du temps auprès des communes une réponse urbanistique: modifier le PPAS suite à son abrogation partielle, l'abroger totalement parce que ne correspondant plus du tout au plan supérieur ou abroger une partie seulement de son périmètre qui ne correspondrait plus du tout au plan supérieur.

De ce point de vue, le travail d'énumération des abrogations implicites est un travail titanesque qui se révèle inutile sur le plan pratique, sauf pour les PPAS pour lesquels une simple coordination de texte suffit.

Par identité de motifs et comme le suggère le Conseil d'Etat par souci de cohérence, l'article 47 de la même ordonnance contenant la même règle en tant qu'elle s'applique aux PCD, est abrogé.

Article 6

Comme le suggère l'avis de la section législation du Conseil d'Etat, l'article 36 a été complété en vue d'assurer la cohérence formelle avec l'article 65septies nouveau.

Article 7

Le 1° et 2° de l'article 7 du présent projet visent une simplification de texte.

Les articles énumérés à l'alinéa 1er de l'article 59 dont la suppression est prévue au 1° de l'article 7 du présent projet reviennent à appliquer les règles relatives à l'élaboration des PPAS aux procédures de modification, ce que prévoyait déjà l'alinéa 2 de l'article 59 de l'ordonnance.

Le 2° de l'article 7 du présent projet remplace le terme «établissement» par le terme plus approprié «élaboration» visé à la section 3 du chapitre 4 «Procédures d'élaboration».

Le 3° de l'article 7 du présent projet, comme le relève la section de législation du Conseil d'Etat, vise l'hypothèse dans laquelle les autorités compétentes estiment que la situation nouvelle résultant de l'abrogation implicite de certaines dispositions d'un PPAS par le PRAS appelle, en raison de considérations d'opportunité urbanistique une

tuniteitsredenen een wijziging noodzaakt van het BBP waarin een beoordelingsbevoegdheid wordt bepaald.

Het openbaar onderzoek is bijgevolg verantwoord. Het zal worden georganiseerd in de fase van het onderzoek van het basisdossier. De procedure voor de opstelling van de BBP's wordt later voortgezet volgens de vereenvoudigde vorm die reeds door de huidige artikelen *53bis* en *53ter* wordt georganiseerd.

Die vereenvoudigde procedure stelt de gemeenten in staat een oplossing te geven aan het probleem van de impliciete opheffing binnen een redelijke termijn.

Rekening houdend met die doelstelling is het beroep op de vereenvoudigde procedure verantwoord aangezien, niet alleen het hoger plan dat ten grondslag ligt van de wijziging van het BBP zelf reeds aan een openbaar onderzoek werd onderworpen, maar dat ook het basisdossier van het BBP in het kader van die procedure aan zo'n onderzoek wordt onderworpen.

Artikel 8

De artikelen die worden opgesomd in artikel 62 en waarvan de afschaffing wordt voorzien in artikel 8 van onderhavig ontwerp passen opnieuw de regels toe die te maken hebben met de uitwerking en wijziging van BBP's i.v.m. de uitwerkings- en wijzigingsprocedures ondernomen op initiatief van de Regering, wat reeds werd bepaald in artikel 62 van de ordonnantie.

Artikelen 9 en 10

Artikelen 63 en 64 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw lieten de Regering reeds toe om in de daarin gepreciseerde hypothetische situaties te beslissen over de opmaak of wijziging van een BBP. Als de gemeente het verzoek van de Regering niet beantwoordt, kan deze zelf het betrokken BBP aannemen of wijzigen volgens de lange procedure bedoeld in artikelen 51 tot 53.

Artikelen 9 en 10 van onderhavig ontwerp hebben betrekking op deze hypothetische situatie en hebben tot doel om de Regering, net als de gemeenten, toe te laten voordeel te genieten van de versnelde uitwerkings- en wijzigingsprocedures voorzien in artikelen *53bis* en *53ter* om de Regering in staat te stellen snel te reageren op het probleem van impliciete opheffing.

Artikel 11

Het huidig artikel *65bis* zegt niets expliciets over de mogelijkheid van de gemeenten om een deel van het bereik van hun BBP's op te heffen.

modification du PPAS impliquant un pouvoir d'appréciation.

L'enquête publique se justifie en conséquence. Elle sera organisée dans la phase d'instruction du dossier de base. La procédure d'élaboration des PPAS se poursuit ensuite selon la procédure simplifiée déjà organisée par les articles *53bis* et *53ter* actuels.

Cette procédure simplifiée permet aux communes d'apporter une réponse au problème de l'abrogation implicite dans des délais raisonnables.

Compte tenu de cet objectif, le recours à la procédure simplifiée est justifié puisque, non seulement le plan supérieur, qui est à l'origine de la modification du PPAS a lui-même déjà été soumis à enquête publique mais que le dossier de base du PPAS l'est également dans le cadre de ladite procédure.

Article 8

Les articles énumérés à l'article 62 dont la suppression est prévue à l'article 8 du présent projet reviennent à appliquer les règles relatives à l'élaboration et à la modification des PPAS aux procédures d'élaboration et de modification entreprises à l'initiative du Gouvernement, ce que prévoyait déjà l'article 62 de l'ordonnance.

Articles 9 et 10

Les articles 63 et 64 de l'ordonnance organique de la planification et de l'urbanisme permettent déjà au Gouvernement, dans les hypothèses y précisées, de décider l'établissement ou la modification d'un PPAS. Lorsque la commune ne répond pas à la demande du Gouvernement, celui-ci peut adopter lui-même ou modifier lui-même le PPAS considéré selon la procédure longue visée aux articles 51 à 53.

Les articles 9 et 10 du présent projet visent cette hypothèse et ont pour objet de permettre au Gouvernement de bénéficier, à l'instar des communes, des procédures d'élaboration et de modification accélérées prévues par les articles *53bis* et *53ter* afin de permettre au Gouvernement de réagir promptement au problème de l'abrogation implicite.

Article 11

L'article *65bis* actuel ne parle pas explicitement de la possibilité pour les communes d'abroger une partie du périmètre de leur PPAS.

Het is aangewezen deze mogelijkheid uitdrukkelijk te vermelden. Inderdaad, tal van BBP's zijn slechts gedeeltelijk opgeheven. Soms, en slechts voor een gedeelte van het BBP, hebben de bepalingen die na opheffing overblijven geen enkele zin meer op stedenbouwkundig vlak.

Voor zover die hypothese een beoordelingsbevoegdheid van de overheid impliceert, zoals door de Raad van State is opgemerkt, is het openbaar onderzoek verantwoord. Het wordt reeds georganiseerd door het huidig artikel 65ter.

De gemeente zal dus kunnen verkiezen slechts een deel van de perimeter van het BBP op te heffen, in plaats van de volledige perimeter.

Artikel 12

Dit artikel stelt een mechanisme in waardoor de gemeenten of de Regering de bepalingen van de BBP's die gedeeltelijk werden opgeheven door het hoger plan kunnen bijwerken.

Zoals de Raad van State doet opmerken, beperkt de in artikel 11 bedoelde hypothese zich tot de uitdrukkelijke vaststelling van een opheffing die als gevolg van het hoger reeds is gebeurd, wat verantwoordt dat dit expliciteringswerk niet aan openbaar onderzoek wordt onderworpen.

Voor een minimaal begrip van de gevolgen van de opheffingen, is het nodig om in een gecoördineerde versie van het BBP te voorzien na impliciete opheffing. Deze taak bestaat er dus in om de gevolgen van de opheffingen die zich hebben voorgedaan positief te formuleren.

Artikel 13

Een aantal gemeenten hebben een evaluatie van hun BBP's doorgevoerd in het kader van hun GemOP en voorzien gehele of gedeeltelijke opheffing van deze BBP's.

Het gaat hier vooral om BBP's die op stedenbouwkundig vlak voorbijgestreefd zijn of om BBP's die werden uitgewerkt voor een project dat inmiddels gerealiseerd werd.

De GemOP's welke in die opheffingen voorzien, werden aan openbaar onderzoek onderworpen. Er wordt bepaald dat de gemeenten, en bij gebrek daaraan de Regering, gemachtigd worden om de opheffingen die vermeld worden in die GemOP's uit te voeren zonder dat zij opnieuw een onderzoeksprocedure moeten ondergaan die specifiek over die opheffingen handelt.

Artikel 14

Bedoeling van dit artikel is om op alle niveaus van planning en reglementering de handelingen en werken van

Il convient de prévoir expressément cette possibilité. En effet, nombre de PPAS ne seront que partiellement abrogés suite à l'adoption du PRAS. Parfois, et pour une partie seulement du PPAS, les dispositions qui subsisteront n'auront plus de sens au niveau urbanistique.

Dans la mesure où cette hypothèse implique un pouvoir d'appréciation de l'autorité, comme l'a relevé la section de législation du Conseil d'Etat, l'enquête publique se justifie. Elle est déjà organisée par l'article 65ter actuel.

Ainsi, plutôt que de devoir abroger l'ensemble du périmètre du PPAS, la commune pourra préférer n'abroger qu'une partie de celui-ci.

Article 12

Cet article institue un mécanisme permettant aux communes ou au Gouvernement un toilettage des dispositions des PPAS abrogées par le plan supérieur.

Comme l'indique le Conseil d'Etat, l'hypothèse visée à l'article 11 se borne à constater expressément une abrogation déjà intervenue par l'effet du plan supérieur, ce qui justifie que ce travail de toilettage ne soit pas soumis à enquête publique.

Afin de permettre une compréhension minimale des conséquences des abrogations implicites, il s'impose de prévoir une version coordonnée du PPAS après la constatation de celles-ci. Le travail consiste alors à formuler positivement les conséquences des abrogations intervenues.

Article 13

Plusieurs communes ont effectué une évaluation de leurs PPAS dans le cadre de leur PCD et prévoient leur abrogation totale ou d'une partie de leur périmètre.

Cela vise généralement des PPAS dépassés sur le plan urbanistique ou des PPAS élaborés pour un projet qui a été entre-temps entièrement réalisés.

Les PCD prévoyant ces abrogations ont été soumis à enquête publique. Il est prévu d'autoriser les communes, et à défaut le Gouvernement, de procéder aux abrogations mentionnées dans ces PCD, sans repasser par une procédure d'enquête visant spécifiquement ces abrogations.

Article 14

Cet article vise à exonérer à tous les niveaux de plans et de règlements les actes et travaux de minime importance

minieme omvang die vrijgesteld zijn van het advies van een gemachtigd ambtenaar ook te ontheffen van de bijzondere maatregelen tot openbaarmaking.

Voor het overige wordt verwezen naar de memorie van toelichting, punt B.

Artikelen 15 en 16

Bedoeling van artikel 16 is de termijn die de gemachtigde ambtenaar ter beschikking staat om een vergunning te schorsen waarvoor geen voorafgaand advies bij hem werd ingewonnen, te verlengen met 10 dagen.

Artikel 15 verlengt de termijn waarbinnen van de vergunning gebruik mag worden gemaakt, m.m. het verstrijken van de termijn waarbinnen de gemachtigde ambtenaar zijn toezicht kan uitoefenen.

Artikel 17 en 19

Voor de commentaar bij artikel 17 wordt verwezen naar de memorie van toelichting, punt A, 5.

De inwerkingtreding ervan is de datum van goedkeuring van het tweede ontwerp van GBP.

Artikel 18

Het doel van artikel 18 is opnieuw uitwerking te geven aan de BBP's die impliciet werden opgeheven door de hogere plannen welke zijn aangenomen na hun inwerkingtreding, voor zover zij verenigbaar zijn met het nieuwe hogere plan.

Zo worden de bepalingen van een BBP aangenomen in 1978 die voorzagen in een bestemming van 3.000 m² maar waarvoor het gewestplan van 1979 slechts een bestemming van 500 m² en/of het GewOP van 1995 een bestemming van 750 m² voorzagen, impliciet opgeheven in zover zij deze bestemming boven de 500 m² toestaan.

De bepalingen in verband met deze bestemming worden terug van kracht als het GBP deze bestemming opnieuw voor 3.000 m² toestaat. Op zijn minst worden zij terug van kracht in de mate van de mogelijkheden die het GBP toestaat. Als het GBP deze bestemming slechts voor 1.500 m² toestaat, zullen de bepalingen van het BBP ook slechts tot 1.500 m² van kracht worden.

Het doel van die maatregel is tweevoudig:

- zorgen voor de onmiddellijke effectiviteit van het GBP door aan de gemeenten die geconfronteerd worden met de impliciete opheffing van hun BBP's door het

dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué des mesures particulière de publicité.

Il est renvoyé, pour le surplus, à l'exposé des motifs, point B.

Articles 15 et 16

L'article 16 a pour objet d'augmenter de 10 jours le délai dans lequel le fonctionnaire délégué peut suspendre un permis pour lequel l'avis préalable du fonctionnaire délégué n'a pas été sollicité.

L'article 15 augmente corrélativement le délai dans lequel le permis peut être mis en oeuvre, soit à l'expiration du délai dans lequel le fonctionnaire délégué peut exercer sa tutelle.

Article 17 et 19

Pour le commentaire de l'article 17, il est renvoyé à l'exposé des motifs, point A, 5.

Son entrée en vigueur est celle de la date d'approbation du second projet de PRAS.

Article 18

L'article 18 a pour objet de redonner effet aux PPAS implicitement abrogés par les plans supérieurs adoptés après leur entrée en vigueur dans la mesure de leur compatibilité au plan supérieur nouveau.

Ainsi, les dispositions d'un PPAS adopté en 1978 qui prévoient une affectation à concurrence de 3.000 m² et qui n'est autorisée par le plan de secteur de 1979 qu'à concurrence de 500 m² et/ou par le PRD de 1995 à concurrence de 750 m² sont implicitement abrogées en ce qu'elles autorisent cette affectation à concurrence de plus de 500 m².

Les dispositions relatives à cette affectation reprendront effet si le PRAS autorise à nouveau cette affectation à concurrence de 3.000 m². A tous le moins, elles reprendront effet dans la mesure des potentialités qu'autorise le PRAS. Ainsi, si ce dernier autorise cette affectation à concurrence de 1.500 m² seulement, les dispositions du PPAS reprendront effet jusqu'à concurrence de 1.500 m².

Le but de cette mesure est double:

- assurer l'effectivité immédiate du PRAS en épargnant aux communes, confrontées à l'abrogation implicite de leurs PPAS par le plan de secteur et le PRD, l'obliga-

Gewestplan en het GewOP, de verplichting te besparen zo opnieuw identiek te moeten aannemen om hen uitwerking te geven wanneer zij in overeenstemming zijn met het GBP;

- zorgen voor een minimale rechtszekerheid door aan de administraties de verplichting te besparen om vooraf de overeenstemming te controleren van de bijzondere plannen die zij toepassen met het gewestplan (wanneer aangenomen of recent gewijzigd vóór het gewestplan) en met het GewOP (wanneer aangenomen of recent gewijzigd vóór het GewOP).

Zoals de Raad van State doet opmerken, is dit voorschrift echter deels verantwoord om reden van de bijzondere toestand waarmee de Regering wordt geconfronteerd.

Om die reden wordt dit voorschrift opgenomen in Titel IV, bij wijze van overgangsmaatregel.

De Minister-Voorzitter, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Eric ANDRE

tion de les réadopter à l'identique pour leur donner effet lorsqu'ils sont conformes au PRAS;

- assurer une sécurité juridique minimale en épargnant aux administrations l'obligation de vérifier préalablement la conformité des plans particuliers dont ils font application au plan de secteur (lorsqu'adopté ou dernièrement modifié avant le plan de secteur) et au PRD (lorsqu'adopté ou dernièrement modifié avant le PRD).

Toutefois, comme le relève le Conseil d'Etat, cette prescription se justifie en partie au regard de la situation particulière à laquelle est confronté le Gouvernement.

Pour cette raison, cette prescription a été intégrée au Titre IV, comme mesure transitoire.

Le Ministre-Président, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré de personnes,

Eric ANDRE

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 29 augustus 1991
houdende organisatie van de
planning en de stedenbouw**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voordracht van de Minister-President, belast met Ruimtelijke Ordening,

Na erover te hebben beraadslaagd,

BESLUIT:

De Minister-President, belast met Ruimtelijke Ordening, en de Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, zijn er mee belast om in naam van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst luidt als volgt:

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

De hierna volgende wijzigingen worden aangebracht aan artikel 5 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw:

1° Alinea 2 wordt vervangen door de volgende alinea: *«De plannen blijven van kracht tot op het ogenblik dat ze volledig of gedeeltelijk gewijzigd, geschorst of opgeheven worden.»*

2° Alinea 3 wordt vervangen door de volgende alinea:

«De bepalingen van de gemeentelijke plannen die impliciet worden opgeheven omdat zij niet voldoende overeenstemmen met een hoger plan dat werd goedgekeurd nadat zij van kracht geworden zijn krijgen hun aanvankelijke uitwerking terug in de mate waarin zij overeenstemmen met het nieuwe hogere plan, tenzij zij intussen zijn gewijzigd of uitdrukkelijk werden opgeheven.»

Artikel 3

De volgende wijzigingen worden aangebracht aan artikel 26 van de zelfde ordonnantie:

1° in alinea 1 worden de termen *«preciseert door het te aan te vullen»* vervangen door *«volgt het voorbeeld van de meldingen en oriëntaties»*;

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOU MIS A L'AVIS
DU CONSEIL D'ETAT**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

**modifiant l'ordonnance
du 29 août 1991
organique de la planification
et de l'urbanisme**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre-Président, chargé de l'Aménagement du Territoire,

Après en avoir délibéré,

ARRETE:

Le Ministre-Président, chargé de l'Aménagement du Territoire et le Secrétaire d'Etat, chargé de l'Aménagement du Territoire, sont chargés de présenter, au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, au conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit:

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Les modifications suivantes sont apportées à l'article 5 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme:

1° L'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant: *«Les plans demeurent en vigueur jusqu'au moment où ils sont en tout ou en partie modifiés, suspendus ou abrogés.»*

2° L'alinéa 3 est remplacé par l'alinéa suivant:

«Les dispositions des plans communaux implicitement abrogées en raison de leur défaut de conformité à un plan supérieur adopté après leur entrée en vigueur recouvrent leurs effets initiaux dans la mesure de leur conformité au plan supérieur nouveau, à moins qu'elles aient été entre-temps modifiées ou explicitement abrogées.»

Article 3

Les modifications suivantes sont apportées à l'article 26 de la même ordonnance:

1° à l'alinéa 1er, les termes *«précise en le complétant»* sont remplacés par *«s'inspire des indications et orientations»*;

2° de 5° en 6° van alinea 2 worden afgeschaft;

3° alinea 3 wordt afgeschaft en vervangen door: «*Het kan de wijzigingen vermelden die moeten worden aangbracht aan de gemeentelijke ontwikkelingsplannen en aan de bijzondere bestemmingsplannen. Het kan bovendien voorschriften betreffende de plaatsing en de omvang van de bouwwerken en voorschriften van esthetische aard bevatten.*»

Artikel 4

De eerste zin van alinea 2 van artikel 31 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door: «*De bepalingen van het vigerende gewestelijk bestemmingsplan, van de vigerende gemeentelijke ontwikkelingsplannen en van de vigerende bijzondere bestemmingsplannen die niet overeenstemmen met het ontwerpplan worden geschorst.*»

Artikel 5

Artikel 34 van de zelfde ordonnantie wordt afgeschaft.

Artikel 6

Artikel 59 van de zelfde ordonnantie wordt als volgt gewijzigd:

1° in alinea 1 worden de termen «*volgens de regels bepaald in de artikelen 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter en 58quater*» afgeschaft.

2° in alinea 2 wordt de term «*het opmaken*» vervangen door de term «*de uitwerking*».

3° artikel 59 wordt met de volgende alineaas aangevuld:

«*Echter, als de gemeenteraad een bijzonder bestemmingsplan wijzigt dat niet langer overeenstemt met het vigerende gewestelijke bestemmingsplan of het vigerende gemeentelijk ontwikkelingsplan, keurt zij rechtstreeks een ontwerpplan goed in toepassing van artikel 53bis en volgt zij de procedure overeenkomstig artikel 53ter.*»

Het ontwerp tot wijziging dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regering geeft in bijlage de gecoördineerde grafische en woordelijke voorschriften van het gehele gewijzigde plan.»

Artikel 7

In artikel 62 van de zelfde ordonnantie worden de termen «*de artikelen 51, 52, 53, 53bis, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter en 58quater*» vervangen door de bepalingen «*de bepalingen met betrekking tot de uitwerking of wijziging van bijzondere bestemmingsplannen.*»

Artikel 8

In artikel 63 van de zelfde ordonnantie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de termen «*in de artikelen 51, 52 en 53*» wordt vervangen door «*in de bepalingen inzake de uitwerking of wijziging van bijzondere bestemmingsplannen*».

2° de alineaas 3 en 4 worden afgeschaft.

Artikel 9

Artikel 64 van de zelfde ordonnantie wordt volledig afgeschaft.

2° les 5° et 6° de l'alinéa 2 sont supprimés;

3° Le 3ème alinéa est supprimé et remplacé par: «*Il peut indiquer les modifications à apporter aux plans communaux de développement et aux plans particuliers d'affectation du sol. Il peut comporter en outre des prescriptions relatives à l'implantation et au volume des constructions et des prescriptions d'ordre esthétique.*»

Article 4

La première phrase de l'alinéa 2 de l'article 31 de la même ordonnance est remplacée par: «*Les dispositions du plan régional d'affectation du sol, des plans communaux de développement et des plans particuliers d'affectation du sol en vigueur qui ne sont pas conformes au projet de plan sont suspendues.*»

Article 5

L'article 34 de la même ordonnance est supprimé.

Article 6

L'article 59 de la même ordonnance est modifié de la façon suivante:

1° à l'alinéa 1er, les termes «*selon les règles prévues aux articles 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter et 58quater*» sont supprimés.

2° à l'alinéa 2, le terme «*établissement*» est remplacé par le terme «*élaboration*».

3° l'article 59 est complété par les alinéas suivants:

«*Toutefois, lorsque le conseil communal modifie un plan particulier d'affectation qui n'est plus conforme au plan régional d'affectation du sol ou au plan communal de développement en vigueur, il adopte définitivement le projet de plan en application de l'article 53bis et poursuit la procédure conformément à l'article 53ter.*»

Le projet de modification soumis à l'approbation du Gouvernement reprend, en annexe, les prescriptions graphiques et littérales coordonnées de l'ensemble du plan modifié.»

Article 7

A l'article 62 de la même ordonnance, les termes «*aux articles 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter et 58quater*» sont remplacés par les termes «*aux dispositions relatives à l'élaboration ou à la modification des plans particuliers d'affectation du sol.*»

Article 8

A l'article 63 de la même ordonnance, les modifications suivantes sont apportées:

1° les termes «*aux articles 51, 52 et 53*» sont remplacés «*par les dispositions relatives à l'élaboration ou à la modification des plans particuliers d'affectation du sol.*»

2° les alinéas 3 et 4 sont supprimés.

Article 9

L'article 64 de la même ordonnance est entièrement supprimé.

Artikel 10

Artikel 65bis van de zelfde ordonnantie wordt als volgt aangevuld «of een gedeelte van het bereik ervan».

Artikel 11

Een artikel 65sexies, opgesteld als volgt, wordt in de zelfde ordonnantie ingelast:

«§ 1. – De Gemeenteraad kan uit eigen beweging of op verzoek van de Regering, geformuleerd in een met redenen omkleed besluit, beslissen om de woordelijke en grafische bepalingen die niet overeenstemmen met het gewestelijk bestemmingsplan op te heffen.

De Gemeenteraad keurt het besluit tot opheffing rechtstreeks goed. In geval van gedeeltelijke opheffing wordt het besluit van de Gemeenteraad vergezeld van een gecoördineerde versie van de grafische en woordelijke voorschriften van het plan.

De Regering verleent haar goedkeuring binnen drie maanden na de ontvangst van het met redenen omklede besluit. Bij gebreke van kennisgeving van de beslissing van de Regering binnen deze termijn, wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend.

Een uittreksel van het besluit van de Regering of het besluit van de gemeenteraad, al naargelang het geval, wordt in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, binnen 15 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. – Indien de opheffingsprocedure werd ingesteld op verzoek van de Regering omwille van de in het eerste lid bedoelde redenen en indien de gemeenteraad de aanvraag van de Regering heeft verworpen of er niet op heeft geantwoord binnen de gestelde termijn, kan de Regering zich in de plaats van de gemeenteraad stellen.

In dat geval gaat de Regering rechtstreeks over tot de opheffing krachtens het met redenen omkleed besluit.

In geval van gedeeltelijke opheffing wordt het besluit van de Regering vergezeld van een gecoördineerde versie van de grafische en woordelijke voorschriften van het plan.

Uittreksel ervan wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, binnen 15 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.»

Artikel 12

Een artikel 65septies, opgesteld als volgt, wordt in de zelfde ordonnantie ingelast:

«§ 1. – Als de opheffing van een bijzonder bestemmingsplan of een gedeelte van het bereik daarvan werd gepland d.m.v. een gemeentelijk ontwikkelingsplan, dan keurt de Gemeenteraad de opheffing goed binnen zes maanden na het in werking treden van het gemeentelijk ontwikkelingsplan.

De Regering verleent haar goedkeuring binnen drie maanden na ontvangst van de beslissing. Bij gebreke van kennisgeving van de beslissing van de Regering binnen deze termijn wordt de opheffing geacht te zijn goedgekeurd.

Een uittreksel van het besluit van de Regering of de beslissing van de Gemeenteraad, al naar gelang het geval, wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, 15 dagen na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Article 10

L'article 65bis de la même ordonnance est complété par les termes «ou une partie de son périmètre».

Article 11

Un article 65sexies, rédigé comme suit, est inséré dans la même ordonnance:

«§ 1er. – Le Conseil communal peut, soit d'initiative, soit à la demande du Gouvernement formulée par arrêté motivé décider d'abroger les dispositions littérales et graphiques d'un plan particulier d'affectation du sol non conforme au plan régional d'affectation du sol.

Le Conseil communal adopte directement la décision d'abrogation. La décision du Conseil communal, en cas d'abrogation partielle, est accompagnée d'une version coordonnée des prescriptions graphiques et littérales du plan.

Le Gouvernement accorde son approbation dans les trois mois de la réception de la décision motivée. A défaut de notification de la décision du Gouvernement dans ce délai, l'approbation est réputée accordée.

L'arrêté du Gouvernement ou la décision du Conseil communal, selon le cas, sont publiés par extrait au Moniteur belge. Ils entent en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut, 15 jours après leur publication au Moniteur belge.

§ 2. – Lorsque la procédure d'abrogation a été initiée à la demande du Gouvernement pour les motifs visés au paragraphe 1er et que le Conseil communal a rejeté la demande du Gouvernement ou n'y a pas répondu dans le délai qui lui était imparti, le Gouvernement peut se substituer à lui.

Dans ce cas, le Gouvernement procède directement à l'abrogation par arrêté motivé.

L'arrêté du Gouvernement est accompagné d'une version coordonnée des prescriptions graphiques et littérales du plan en cas d'abrogation partielle.

Il est publié par extrait au Moniteur belge. Il entre en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut, 15 jours après sa publication au Moniteur belge.»

Article 12

Un article 65septies, rédigé comme suit, est inséré dans la même ordonnance:

«§ 1er. – Lorsque l'abrogation d'un plan particulier d'affectation du sol ou d'une partie de son périmètre a été planifiée par un plan communal de développement, le Conseil communal adopte la décision d'abrogation dans les six mois de l'entrée en vigueur du plan communal de développement.

Le Gouvernement accorde son approbation dans les trois mois de la réception de la décision. A défaut de notification de la décision du Gouvernement dans ce délai, l'approbation est réputée accordée.

L'arrêté du Gouvernement ou la décision du Conseil communal, selon le cas, sont publiés par extrait au Moniteur belge. Ils entrent en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut, 15 jours après leur publication au Moniteur belge.

§ 2. – Als de Gemeenteraad de beslissing tot opheffing niet heeft goedgekeurd binnen zes maanden na het in werking treden van het gemeentelijk ontwikkelingsplan, kan de Regering zich in plaats van de Gemeenteraad stellen en rechtstreeks overgaan tot opheffing.

Uittreksel van het besluit van de Regering wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering of bij gebreke daarvan binnen 15 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.»

Artikel 13

De volgende wijzigingen worden aangebracht aan artikel 117 van de zelfde ordonnantie:

1° alinea 1 wordt paragraaf 1.

2° een paragraaf, opgesteld als volgt, wordt ingelast:

«De werken en de handelingen die ontheven zijn van het advies van een gemachtigde ambtenaar worden ook ontheven van de bijzondere maatregelen tot openbaarmaking bedoeld onder artikel 112 en van het advies van de overlegcommissie bedoeld in artikel 114.»

Artikel 14

Artikel 120 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door de volgende voorschrift:

«§ 1. – Van de in toepassing van artikel 116 afgegeven vergunning mag gebruik worden gemaakt indien de gemachtigde ambtenaar binnen twintig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving ervan, geen met reden omklede beslissing tot schorsing van de vergunning ter kennis van de aanvrager heeft gebracht.

De in het eerste lid bedoelde termijn begint te lopen op de dag waarop de schorsing bedoeld in artikel 87, § 2 opgeheven wordt.

De tekst van het eerste lid wordt in de vergunning opgenomen.

§ 2. – Van de in toepassing van artikel 118 afgegeven vergunning mag gebruik worden gemaakt indien de gemachtigde ambtenaar binnen dertig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving ervan, geen met reden omklede beslissing tot schorsing van de vergunning ter kennis van de aanvrager heeft gebracht.

De in het eerste lid bedoelde termijn begint te lopen op de dag waarop de schorsing bedoeld in artikel 87, § 2 opgeheven wordt.

De tekst van het eerste lid wordt in de vergunning opgenomen.»

Artikel 15

In artikel 125, alinea 4 van de zelfde ordonnantie wordt de term «*twintig*» vervangen door de term «*dertig*».

Artikel 16

In artikel 118 van de zelfde ordonnantie wordt de term «*vigerend*» vervangen door de termen «*dat niet uitdrukkelijk werd opgeheven in al zijn bepalingen*».

Artikel 17

Artikel 203 van de zelfde ordonnantie wordt aangevuld door een paragraaf 3, opgesteld als volgt: «*Tenzij wanneer de Gemeenteraad daarover*

§ 2. – Lorsque le Conseil communal n'a pas adopté la décision d'abrogation dans les six mois de l'entrée en vigueur du plan communal de développement, le Gouvernement peut se substituer à lui et procéder directement à l'abrogation.

L'arrêté du Gouvernement est publié par extrait au Moniteur belge. Il entre en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut, 15 jours après sa publication au Moniteur belge.»

Article 13

Les modifications suivantes sont apportées à l'article 117 de la même ordonnance:

1° l'alinéa 1er devient le paragraphe 1er.

2° un second paragraphe, rédigé dans les termes suivants, est inséré:

«Les actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué sont aussi dispensés des mesures particulières de publicité visées à l'article 112 et de l'avis de la commission de concertation visés à l'article 114.»

Article 14

Article 120 de la même ordonnance est remplacé par la disposition suivante:

«§ 1er. – Le permis délivré en application de l'article 116 est exécutoire si, dans les vingt jours à compter de sa notification, le fonctionnaire délégué n'a pas notifié au demandeur une décision motivée suspendant le permis.

Le délai visé à l'alinéa 1er prend cours à compter de la date de la levée de la suspension visée à l'article 87, § 2.

Le permis doit reproduire le texte de l'alinéa premier.

§ 2. – Le permis délivré en application de l'article 118 est exécutoire si, dans les trente jours à compter de sa notification, le fonctionnaire délégué n'a pas notifié au demandeur une décision motivée suspendant le permis.

Le délai visé à l'alinéa 1er prend cours à compter de la date de la levée de la suspension visée à l'article 87, § 2.

Le permis doit reproduire le texte de l'alinéa premier.»

Article 15

Le terme «*vingt*» est remplacé par le terme «*trente*» à l'alinéa 4 de l'article 125 de la même ordonnance.

Article 16

A l'article 118 de la même ordonnance les termes «*en vigueur*» sont remplacés par les termes «*qui n'a pas explicitement été abrogé dans toutes ses dispositions*».

Article 17

L'article 203 de la même ordonnance est complété par un paragraphe 3 rédigé dans les termes suivants: «*Sauf lorsque le Conseil commu-*

anders beslist, blijven de basisdossiers en de projecten voor gemeentelijke ontwikkelingsplaning die nog niet hebben geleid tot de goedkeuring van een definitief plan tijdens het gemeentelijke mandaat waarin hun uitwerkingsprocedure werd aangevat, geldig als voorbereidende fase voor de procedure die leidt tot de goedkeuring van het definitieve plan.»

Artikel 18

Onderhavige ordonnantie treedt in werking op de datum van publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Brussel,

De Minister-Voorzitter, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Eric ANDRE

nal en décide autrement, les dossiers de base et les projets de plans communaux de développement qui n'ont pas pu conduire à l'adoption d'un plan définitif au cours de la mandature communale durant laquelle leur procédure d'élaboration a débuté restent valables comme phase préparatoire de la procédure conduisant à l'adoption du plan définitif.»

Article 18

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le

Le Ministre-Président, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré de personnes,

Eric ANDRE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 18 april 2000 door de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie «tot wijziging van de ordonnantie van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw», heeft op 3 juli 2000 het volgende advies gegeven:

Algemene opmerkingen

1. Zoals er in de memorie van toelichting op wordt gewezen, blijkt uit de rechtspraak van de afdeling administratie van de Raad van State dat het gewestplan van de Brusselse agglomeratie en het gewestelijk ontwikkelingsplan (afgekort als GOP) impliciet de bepalingen van de bijzondere bestemmingsplannen (afgekort als BBP) opgeheven hebben die niet overeenstemmen met de voorschriften ervan (1).

Het is niet de bedoeling van de stellers van het ontwerp die rechtspraak in twijfel te trekken.

Ze wense evenwel die impliciet opgeheven bepalingen van de BBP's die overeenstemmen met het gewestelijk bestemmingsplan (afgekort als GBP) dat thans uitgewerkt wordt, opnieuw uitwerking te laten hebben.

Te dien einde stellen ze voor om in artikel 2, 2°, van het voorontwerp van ordonnantie artikel 5, derde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw te vervangen door de volgende bepaling:

«De bepalingen van de gemeentelijke plannen die impliciet worden opgeheven omdat zij niet voldoende overeenstemmen met een hoger plan dat werd goedgekeurd nadat zij van kracht geworden zijn krijgen hun aanvankelijke uitwerking terug in de mate waarin zij overeenstemmen met het nieuwe hogere plan, tenzij zij intussen zijn gewijzigd of uitdrukkelijk werden opgeheven.»

In de memorie van toelichting wettigen de stellers van het ontwerp de overwogen regeling inzonderheid door de omstandigheid dat «(...) de invloed van de impliciete opheffingen op de bepalingen van de 590 BBP's nadat het gewestplan en de GewOP werden aangenomen nooit exhaustief (is) nagegaan.»

Ze wijzen er in dit verband op dat «het onderzoek van de overeenstemming van de BBP's met het gewestplan en het GOP (...) praktisch haast onmogelijk (is) gezien het aantal bestaande BBP's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gezien het gebrek aan gecoördineerde versies van de grafische en woordelijke bepalingen van deze BBP's nadat zij verschillende keren gedeeltelijk gewijzigd werden en gezien de uiteenlopende definities die zij bevatten.»

Er dient evenwel aan te worden herinnerd dat krachtens artikel 26, tweede lid, 1°, van de voormelde ordonnantie van 29 augustus 1991, het GBP inzonderheid «de bestaande rechtstoestand» vermeldt (2). Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 juli 1998 betreffende de algemene voorstelling van het ontwerpplan en van het gewes-

(1) Zie inzonderheid arrest v.z.w. Gemeenschappelijk Verbond van de Verenigingen voor natuurbescherming, nr. 75.710 van 10 september 1998. Wat de Franse lezing betreft zij verwezen naar APT, 1998, blz. 201, met uittreksels uit het verslag en het advies van auditeur I. Kovalovszky; Aménagement-Environnement, 1999, blz. 55, noot M. Quintin; JT, 1999, blz. 63, noot D. Lagasse.

(2) Dit is zodra het als ontwerp wordt opgesteld.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, le 18 avril 2000, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur un avant-projet d'ordonnance «modifiant l'ordonnance du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme», a donné le 3 juillet 2000 l'avis suivant:

Observations générales

1. Comme le rappelle l'exposé des motifs, il résulte de la jurisprudence de la section d'administration du Conseil d'Etat que le plan de secteur de l'agglomération bruxelloise et le plan régional de développement (en abrégé, PRD) ont implicitement abrogé les dispositions des plans particuliers d'affectation du sol (en abrégé, PPAS) qui ne sont pas conformes à leurs prescriptions (1).

Les auteurs du projet n'entendent pas remettre en cause cette jurisprudence.

Ils souhaitent toutefois donner à nouveau effet à celles des dispositions implicitement abrogées des PPAS qui sont conformes au plan régional d'affectation du sol (en abrégé, PRAS) actuellement en cours d'élaboration.

Ils proposent, à cette fin, à l'article 2, 2°, de l'avant-projet d'ordonnance, de remplacer l'article 5, alinéa 3, de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme, par la disposition suivante:

«Les dispositions des plans communaux implicitement abrogées en raison de leur défaut de conformité à un plan supérieur adopté après leur entrée en vigueur recouvrent leurs effets initiaux dans la mesure de leur conformité au plan supérieur nouveau, à moins qu'elles aient été entre-temps modifiées ou explicitement abrogées.»

Dans l'exposé des motifs, les auteurs du projet justifient la solution envisagée, notamment, par la circonstance que «l'impact des abrogations implicites sur les dispositions des 590 PPAS, suite à l'adoption du plan de secteur et du PRD, n'a jamais été évalué de façon exhaustive.»

Ils précisent à ce sujet que «l'examen de la conformité des PPAS au plan de secteur et au PRD se révèle particulièrement lourd et difficile à mettre en oeuvre sur le plan pratique, compte tenu de la méthodologie particulièrement complexe qu'il suppose, du nombre de PPAS existants en Région de Bruxelles-Capitale, de l'absence de version coordonnée des dispositions graphiques et littérales de ces PPAS suite à leurs diverses modifications partielles et des définitions divergentes qu'ils contiennent.»

Il convient toutefois de rappeler qu'en vertu de l'article 26, alinéa 2, 1°, de l'ordonnance précitée du 29 août 1991, le PRAS doit indiquer, notamment, «la situation existante de droit» (2). L'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 juillet 1998 relatif à la présentation générale du projet de plan et du plan régional d'affec-

(1) Voir spécialement l'arrêt a.s.b.l. Front commun des groupements de défense de la nature, n° 75.710 du 10 septembre 1998, APT, 1998, p. 201, avec des extraits du rapport et de l'avis de l'auditeur I. Kovalovszky; Aménagement-Environnement, 1999, p. 55, note M. Quintin; J.T., 1999, p. 63, note D. Lagasse.

(2) Et ce, dès le moment où il est établi à l'état de projet.

telijk bestemmingsplan bepaalt dat de bestaande rechtstoestand op een kaart aangegeven wordt en dat die kaart minstens de perimeter van de geldende bijzondere bestemmingsplannen en de datum waarop ze zijn goedgekeurd, vermeldt (1).

Het aangeven van de bestaande rechtstoestand heeft tot doel de betrokken particulieren, alsook de overheden die over het ontwerpplan geraadpleegd worden en de overheid die met het vaststellen van het plan belast is, nauwkeurig in kennis te stellen van de bestemming die de in het ontwerpplan afgebakende gebieden reeds in rechte gekregen hebben, inzonderheid in de van kracht zijnde BBP's, en hen in staat te stellen zich met kennis van zaken over het hun voorgelegde document uit te spreken (2).

In dit verband dient te worden onderstreept dat de Regering weliswaar over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt om het GBP vast te stellen, doch moet aantonen dat ze bij de uitoefening van die bevoegdheid voldoende rekening heeft gehouden met de bestaande stedenbouwkundige situatie, zoals ze inzonderheid uit de van kracht zijnde voorschriften van de BBP's blijkt (3).

Ondanks de problemen waarop in de memorie van toelichting wordt gewezen, kan er bij het nagaan van de bestaande rechtstoestand niet worden voorbijgegaan aan de opheffingen die de bestaande BBP's volledig of gedeeltelijk, expliciet of impliciet, hebben ondergaan.

Anders komt dit erop neer dat ervan wordt uitgegaan dat bepalingen die niet meer van kracht zijn, nog deel uitmaken van de rechtsordening en dat verwarring aldus wordt gesticht over de precieze inhoud daarvan.

Al kan worden aangenomen dat loutere vermelding van een plan en van het gebied waarop het betrekking heeft voldoende geacht wordt om de rechtstoestand aan te geven die voortvloeit uit dat plan wanneer dat nog volledig van kracht is (4), dit geldt niet voor de gevallen waarin het opgeheven is, zij het impliciet en gedeeltelijk. In zulke gevallen immers worden de betrokkenen door de loutere vermelding van het plan en van het gebied waarop het betrekking heeft niet nauwkeurig in kennis gesteld van de bestaande rechtstoestand, aangezien in dat geval geen onderscheid wordt gemaakt naargelang de bepalingen van het plan al of niet nog van kracht zijn.

(1) Zie in dit verband artikel 4, tweede lid, tweede streepje, van het besluit van 16 juli 1998.

(2) Lees in dit verband, over het aangeven van de bestaande rechtstoestand in de gewestplannen, de door F. Haumont geciteerde rechtspraak in L'Urbanisme, Région wallonne, Répertoire Notarial, Larcier, 1996, nrs. 24 en 26, alsook RvSt, arrest Anckaert en Meyfroidt, nr. 58.935 van 28 maart 1996, Aménagement-Environnement, 1997, blz. 284.

(3) J. Hoeflet schrijft: «la connaissance de l'état actuel des lieux est... un facteur déterminant, à la fois pour justifier les conditions nouvelles d'utilisation du sol et pour éviter de léser des intérêts légitimes par des transformations inopportunes et mal étudiées» («Les mécanismes juridiques de l'aménagement du territoire», in M.-A. Flamme e.a., Le droit de la construction et de l'urbanisme, éditions du Jeune Barreau, 1976, blz. 181 e.v., blz. 212). Zo staat in een arrest van de Raad van State: «s'il est exact que l'autorité administrative dispose d'un pouvoir d'appréciation certain pour déterminer l'affectation future des sols, elle n'en est pas moins tenue de prendre en considération les éléments de fait qui caractérisent les lieux» (arrest Jonas, nr. 35.600 van 28 september 1990). Wat geldt voor de feitelijke gegevens, geldt ook voor de juridische gegevens. Zo schrijft J.-M. Favresse in verband met het in aanmerking nemen van de voorschriften van de bestaande plannen bij de latere uitwerking van een hoger plan: «il va de soi... ou il devrait aller de soi que les auteurs d'un plan supérieur ont tenu compte, pour l'établir, des plans existants, afin de ne pas s'écarter de ceux-ci à plaisir; ils savent donc en principe, ou ils devraient savoir où et quand ils ont édicté des prescriptions qui sont incompatibles avec les plans en question» («Les effets d'un nouveau plan d'aménagement sur les plans inférieurs existants», noot onder Cass., 9 mei 1985, J.T., 1986, blz. 543 e.v., blz. 547).

(4) Zie in die zin RvSt, arrest Lebrun, nr. 26.322 van 27 maart 1986.

tation du sol précise que la situation existante de droit est figurée sur une carte et que celle-ci indique au moins, notamment, le périmètre des PPAS en vigueur et leur date d'approbation (1).

L'indication de la situation existante de droit est destinée à procurer aux particuliers intéressés, de même qu'aux autorités consultées sur le projet de plan et à celle qui est chargée d'arrêter le plan, une connaissance exacte de l'affectation que les zones délimitées dans le projet de plan ont déjà reçue en droit, notamment dans les PPAS en vigueur, et de se prononcer en connaissance de cause sur le document qui leur est soumis (2).

Il y a lieu, à ce sujet, de souligner que si le Gouvernement dispose, pour arrêter le PRAS, d'un large pouvoir d'appréciation, il doit néanmoins établir qu'il a, en exerçant ce pouvoir, suffisamment pris en considération la situation urbanistique existante, telle qu'elle résulte, notamment, des prescriptions en vigueur des PPAS (3).

A cet égard, en dépit des difficultés que relève l'exposé des motifs, il ne peut être fait abstraction, dans la détermination de la situation existante de droit, des abrogations qu'ont subies les PPAS existants, en tout ou en partie, explicitement ou implicitement.

A défaut, ceci reviendrait à considérer que des dispositions qui ne sont plus en vigueur font encore partie de l'ordonnement juridique et à induire ainsi en erreur sur le contenu exact de celui-ci.

S'il se conçoit que la simple mention d'un plan et de son périmètre soit considérée comme suffisant à indiquer la situation juridique résultant de ce plan lorsque celui-ci est encore entièrement en vigueur (4), il n'en va pas de même dans les cas où il a été abrogé, fût-ce implicitement et pour partie. En effet, en pareils cas, la simple mention du plan et de son périmètre ne procure pas aux intéressés une connaissance exacte de la situation juridique existante, puisqu'il n'est alors pas fait de distinction selon que les dispositions du plan sont ou ne sont plus en vigueur.

(1) Voir, sur ce point, l'article 4, alinéa 2, deuxième tiret, de l'arrêt de 16 juillet 1998.

(2) Lire à ce sujet, en ce qui concerne l'indication de la situation existante de droit dans les plans de secteur, la jurisprudence citée par F. Haumont, L'urbanisme, Région wallonne, in Répertoire Notarial, Larcier, 1996, nos 24 et 26, ainsi que CE, arrêt Anckaert et Meyfroidt, n° 58.935 du 28 mars 1996, Aménagement-Environnement, 1997, p. 284.

(3) Selon les termes de J. Hoefler, «la connaissance de l'état actuel des lieux est... un facteur déterminant, à la fois pour justifier les conditions nouvelles d'utilisation du sol et pour éviter de léser des intérêts légitimes par des transformations inopportunes et mal étudiées» («Les mécanismes juridiques de l'aménagement du territoire», in M.-A. Flamme et a., Le droit de la construction et de l'urbanisme, éditions du Jeune Barreau, 1976, pp. 181 et sv., p. 212). En ce sens, un arrêt de la section d'administration du Conseil d'Etat déclare que «s'il est exact que l'autorité administrative dispose d'un pouvoir d'appréciation certain pour déterminer l'affectation future des sols, elle n'en est pas moins tenue de prendre en considération les éléments de fait qui caractérisent les lieux» (arrêt Jonas, n° 35.600 du 28 septembre 1990). Ce qui vaut pour les éléments de fait vaut aussi pour les éléments de droit. Ainsi, à propos de la prise en compte des prescriptions des plans existants lors de l'élaboration d'un plan supérieur, J.-M. Favresse écrit: «il va de soi... ou il devrait aller de soi que les auteurs d'un plan supérieur ont tenu compte, pour l'établir, des plans existants, afin de ne pas s'écarter de ceux-ci à plaisir; ils savent donc en principe, ou ils devraient savoir où et quand ils ont édicté des prescriptions qui sont incompatibles avec les plans en question» («Les effets d'un nouveau plan d'aménagement sur les plans inférieurs existants», note sous Cass., 9 mai 1985, J.T., 1986, pp. 543 et sv., p. 547).

(4) Voir, en ce sens, CE, arrêt Lebrun, n° 26.322 du 27 mars 1986.

Er dient dus van te worden uitgegaan dat, in zoverre ze ten aanzien van de bestaande rechtstoestand geen rekening houden met de impliciete opheffingen die de bestaande BBP's ondergaan hebben, het ontwerp van GBP en het GBP die worden uitgewerkt, op ernstige wettigheidsbezwaren stuiten.

Het is evenwel voor de overheid een nagenoeg onoverkomelijke moeilijkheid na te gaan in welke mate de zowat 590 bestaande BBP's impliciet, geheel of gedeeltelijk, mogelijk opgeheven zijn door het gewestplan en het GOP, en daarna artikel 26, tweede lid, 1°, van de voormelde ordonnantie in acht te nemen, alsmede het beginsel dat de overheid bij de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid rekening dient te houden met de bestaande rechtstoestand. De kans is dus groot dat de situatie waarin de overheid haar taak van tenuitvoerlegging van het beleid inzake ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet kan uitvoeren en geen standpunt kan innemen ten aanzien van de thans ontworpen GBP's, te lang blijft duren en schade berokkent. Om deze dwingende redenen van algemeen belang kan uitzonderlijk overwogen worden de lopende procedure van uitwerking van het GBP op dat bepaalde punt bij wet geldig te verklaren. Een bepaling in die zin kan worden ingevoegd in het onderzochte voorontwerp van ordonnantie.

2. De stellers van het ontwerp slaan voor af te zien van de bepaling die gesteld is in artikel 34 van de ordonnantie van 29 augustus 1991, dat: «het besluit van de Regering houdende vaststelling van het (GBP) vermeldt welke bepalingen van de vigerende gemeentelijke ontwikkelingsplannen en van de bijzondere bestemmingsplannen niet met dit plan overeenstemmen en (...) ze opheft» (1).

Volgens de memorie van toelichting is een exhaustieve opsomming van de bepalingen van de bestaande gemeentelijke plannen die niet overeenstemmen met het GBP een «titaneus werk», dat zelfs «materieel onmogelijk» is, dat «(...) een hypotheek (zou) leggen op de goedkeuring van het GBP binnen een redelijke termijn».

Steeds volgens de memorie van toelichting zou zulk een opsomming bovendien meestal een «planologisch antwoord» inhouden.

De ontworpen ordonnantie strekt er derhalve toe de overheid – in het bijzonder de gemeentelijke overheid – in staat te stellen «een gepast planologisch antwoord te vinden op de impliciete opheffing (van de BBP's)».

Daartoe wordt in de ontworpen ordonnantie inzonderheid voorgesteld de ordonnantie van 29 augustus 1991 te wijzigen als volgt:

- a) door te bepalen dat de Regering bij het vaststellen van het GBP de wijzigingen kan vermelden die moeten worden aangebracht in de gemeentelijke plannen (ontworpen artikel 26, derde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991);

(1) Terloops wordt opgemerkt dat in de ontworpen ordonnantie niet voorgesteld wordt om af te zien van de bepaling die gesteld is in artikel 47 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 en die overgenomen is van die van artikel 34, dat «het besluit van de Regering houdende goedkeuring van het (gemeentelijk ontwikkelingsplan) vermeldt welke bepalingen van de vigerende bestemmingsplannen niet met dit plan overeenstemmen en (...) ze opheft». Uit de artikelen 2 en 49 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 blijkt nochtans dat de BBP's niet alleen ondergeschikt zijn aan het GBP, maar ook ondergeschikt aan het gemeentelijk ontwikkelingsplan. De vraag rijst derhalve of de problemen die zich voordoen wanneer de bepalingen van een bestaand BBP niet overeenstemmen met die van enig ander nieuw hoger plan, ongeacht of het gaat om het gemeentelijk ontwikkelingsplan dan wel om het GBP, niet op dezelfde manier moeten worden opgelost (zie trouwens in dit verband het ontworpen artikel 59, derde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991). De ontworpen ordonnantie moet worden herzien om elke inconsistentie in dit verband te voorkomen.

Il y a donc lieu de considérer qu'en ne prenant pas en compte, dans la situation existante de droit, les abrogations implicites qu'ont subies les PPAS existants, le projet de PRAS et le PRAS en cours d'élaboration s'exposent à de sérieuses critiques de légalité.

Toutefois, l'autorité se trouve devant la difficulté quasi insurmontable de vérifier dans quelle mesure les prescriptions des quelque 590 PPAS existants ont pu être abrogées implicitement, en tout ou en partie, par le plan de secteur et le PRD et, par suite, de se conformer à l'article 26, alinéa 2, 1°, de l'ordonnance précitée ainsi qu'au principe selon lequel l'autorité doit, en exerçant son pouvoir d'appréciation, prendre en considération la situation existante de droit. Le risque est donc grand de voir se prolonger trop longtemps et de manière préjudiciable la situation dans laquelle l'autorité serait empêchée d'accomplir son devoir d'assurer la mise en oeuvre de la politique d'aménagement du territoire dans la Région de Bruxelles-Capitale et de prendre attitude à l'égard du PRAS actuellement en projet. Pour ces considérations d'intérêt général impérieuses, il pourrait être envisagé à titre exceptionnel de valider par la voie législative la procédure en cours d'élaboration du PRAS sur ce point précis. Une disposition en ce sens pourrait être insérée dans l'avant-projet d'ordonnance examinée.

2. Les auteurs du projet suggèrent d'abandonner la règle, formulée par l'article 34 de l'ordonnance du 29 août 1991, selon laquelle «l'arrêté du Gouvernement adoptant (le PRAS) abroge les dispositions non conformes, qu'il énumère, des plans communaux de développement et des plans particuliers d'affectation du sol en vigueur» (1).

Suivant l'exposé des motifs, l'énumération exhaustive des dispositions des plans communaux existants non conformes aux PRAS est un travail «titanesque», voire même «matériellement impossible», qui «hypothéquerait l'adoption du PRAS dans des délais raisonnables».

En outre, toujours d'après l'exposé des motifs, une telle énumération appelle la plupart du temps une «réponse urbanistique».

Aussi l'ordonnance en projet entend-elle permettre aux autorités «en particulier aux autorités communales «de trouver une réponse urbanistique appropriée à l'abrogation implicite (des PPAS)».

A cette fin, elle propose notamment de modifier l'ordonnance du 29 août 1991 comme suit:

- a) en prévoyant que le Gouvernement a, lorsqu'il arrête le PRAS, la faculté d'indiquer les modifications à apporter aux plans communaux (article 26, alinéa 3, en projet de l'ordonnance du 29 août 1991);

(1) Au passage, on relève que l'ordonnance en projet ne suggère pas d'abandonner la règle, formulée par l'article 47 de l'ordonnance du 29 août 1991 et calquée sur celle de l'article 34, suivant laquelle «l'arrêté du Gouvernement approuvant (le plan communal de développement) abroge les dispositions non conformes, qu'il énumère, des plans particuliers d'affectation du sol en vigueur». Il résulte pourtant des articles 2 et 49 de l'ordonnance du 29 août 1991 que les PPAS sont inférieurs, non seulement au PRAS, mais aussi au plan communal de développement. Ne convient-il pas, dès lors, de régler de la même manière les difficultés qui se présentent lorsque les dispositions d'un PPAS existant ne sont pas conformes à celles de n'importe quel plan supérieur nouveau, qu'il s'agisse du plan communal de développement ou du PRAS (voir d'ailleurs, en ce sens, l'article 59, alinéa 3, en projet de l'ordonnance du 29 août 1991)? L'ordonnance en projet sera revue pour éviter toute incohérence à ce sujet.

- b) door de procedure tot wijziging van een BBP dat niet meer overeenstemt met het GBP te vereenvoudigen (ontworpen artikel 59, derde en vierde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991): te dien einde wordt bepaald dat de gemeenteraad «(...) rechtstreeks een ontwerpplan (goedkeurt) in toepassing van artikel 53bis en (...) de procedure (volgt) overeenkomstig artikel 53ter»; in de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat die vereenvoudigde procedure «(...) meer bepaald (toelaat) dat een ontwerpplan rechtstreeks kan worden aangenomen zonder dat het een tweede maal aan een openbaar onderzoek moet worden onderworpen» (1);
- c) door de mogelijkheid te bieden om een BBP alleen voor een deel van het gebied waarop het betrekking heeft op te heffen (wijziging van artikel 65bis van de ordonnantie van 29 augustus 1991);
- d) door een procedure in te stellen tot opheffing van de bepalingen van een BBP dat niet overeenstemt met het GBP (ontworpen artikel 65sexies van de ordonnantie van 29 augustus 1991); volgens de bewoordingen die in de memorie van toelichting worden gebruikt, gaat het om het «bijwerken» van de teksten; de vastgestelde procedure bevat geen overlegfase, en inzonderheid geen openbaar onderzoek.

In de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat «de keuze van wijzigingsprocedure, volledige of gedeeltelijke opheffing van het BBP, zal afhangen van een beslissing van de planologische geschiktheid die berust op een grondig onderzoek van de bepalingen van de BBP's zoals die gedeeltelijk en impliciet zullen worden opgeheven nadat het GBP in werking zal treden»; voorts wordt nog verklaard dat «deze keuze (...) slechts onafhankelijk van het GBP (kan) gebeuren».

Bij de voorliggende bepalingen behoort de volgende fundamentele opmerking te worden gemaakt.

Wanneer een bepaling van een BBP impliciet wordt opgeheven door het GBP, heeft die opheffing onmiddellijk uitwerking, zodra het GBP in werking treedt.

Die uitwerking is dus niet afhankelijk van de goedkeuring van een uitdrukkelijke beslissing achteraf.

Indien naderhand een uitdrukkelijke beslissing wordt genomen, dient de juiste strekking ervan te worden uitgemaakt.

Het is mogelijk dat de bevoegde overheid, ter wille van de rechtszekerheid, de reeds geschiedde opheffing uitdrukkelijk wenst vast te stellen om aldus de bepalingen van het betrokken BBP te «zuiveren» of «bij te werken». Mocht zulks haar enige bedoeling zijn, dan is ze niet gerechtigd tot het maken van beleidskeuzes en geeft ze geen nieuwe regel van materieel recht; ze moet zich ertoe bepalen een al bestaande rechtstoestand vast te stellen, die uitwerking heeft gehad zodra het GBP in werking is getreden.

Heel anders is het geval waarin de bevoegde overheid van oordeel is dat de nieuwe situatie die ontstaat door de impliciete opheffing van sommige bepalingen van een BBP door het GBP, om dwingende redenen van planologie, wijziging of opheffing van het BBP vereist. In zo'n geval maakt die overheid beleidskeuzes en stelt ze nieuwe inhoudelijke bepa-

(1) Het verdient aanbeveling de precieze bedoeling van de stellers van het ontwerp in verband met deze vereenvoudigde procedure te verduidelijken. De vraag rijst inzonderheid of de gemeentelijke overheid al dan niet een basisdossier dient aan te leggen en de procedure dient toe te passen die geregeld is bij de artikelen 51 tot 53 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 – die onder meer voorziet in een openbaar onderzoek over het basisdossier. De vraag doet zich voor of de door de stellers van het ontwerp overwogen regeling van toepassing is op de gevallen die in artikel 53bis, tweede lid, 2° en 3°, van dezelfde ordonnantie aangegeven worden.

- b) en alléant la procédure de modification d'un PPAS qui n'est plus conforme au PRAS (article 59, alinéas 3 et 4 en projet, de l'ordonnance du 29 août 1991): il est, à cette fin, prévu que le conseil communal «adopte définitivement le projet de plan en application de l'article 53bis et poursuit la procédure conformément à l'article 53ter»; l'exposé des motifs précise que cette procédure simplifiée «permet notamment d'adopter directement un projet de plan sans devoir repasser en enquête publique» (1);

- c) en offrant la possibilité d'abroger un PPAS pour une partie seulement de son périmètre (modification de l'article 65bis de l'ordonnance du 29 août 1991);

- d) en organisant une procédure d'abrogation des dispositions d'un PPAS non, conforme au PRAS (article 65sexies en projet de l'ordonnance du 29 août 1991); selon l'expression utilisée dans l'exposé des motifs, il s'agit d'assurer un «toiletage» des textes; la procédure prévue ne comprend pas de phase de consultation, et notamment pas d'enquête publique.

L'exposé des motifs précise que «le choix entre la procédure de modification, d'abrogation totale ou partielle des PPAS dépendra d'une décision d'opportunité urbanistique fondée sur un examen attentif des dispositions des PPAS telles que partiellement et implicitement abrogées suite à l'entrée en vigueur du PRAS»; il est encore ajouté que «ce choix urbanistique ne peut se faire qu'indépendamment du PRAS».

Les dispositions à l'examen appellent l'observation fondamentale ci-après.

Lorsqu'une disposition d'un PPAS est implicitement abrogée par le PRAS, les effets de cette abrogation se produisent immédiatement, dès l'entrée en vigueur du PRAS.

Ils ne dépendent donc pas de l'adoption d'une décision expresse ultérieure.

Si une décision expresse intervient par la suite, il convient d'en discerner la portée exacte.

Il se peut que les autorités compétentes souhaitent, dans un souci de sécurité juridique, constater expressément l'abrogation déjà intervenue et procéder ainsi à un «nettoyage» ou un «toiletage» des dispositions du PPAS concerné. Si tel est leur seul but, elles ne disposent d'aucun pouvoir d'appréciation en opportunité et n'énoncent pas de règle de fond nouvelle; elles doivent se limiter à constater une situation juridique préexistante, dont les effets sont nés dès l'entrée en vigueur du PRAS.

Tout autre est l'hypothèse où les autorités compétentes estiment que la situation nouvelle résultant de l'abrogation implicite de certaines dispositions d'un PPAS par le PRAS appelle, en raison de considérations d'opportunité urbanistique, une modification ou une abrogation du PPAS. Dans un tel cas, ces autorités exercent un pouvoir d'appréciation en oppor-

(1) L'intention exacte des auteurs du projet au sujet de cette procédure alléguée gagnerait à être précisée. Se pose notamment la question de savoir s'il appartient ou s'il n'appartient pas aux autorités communales d'adopter un dossier de base et de mettre en oeuvre la procédure organisée par les articles 51 à 53 de l'ordonnance du 29 août 1991 – laquelle inclut une enquête publique, portant sur le dossier de base. On se demande aussi si la solution envisagée par les auteurs du projet s'applique dans les hypothèses qu'indique l'article 53bis, alinéa 2, 2° et 3°, de la même ordonnance.

lingen vast, waarvan de inwerkingtreding losstaat van die van het GBP en van de impliciete opheffing die het bevat (1).

a. Bij het lezen van zowel het dispositief als de memorie van toelichting, blijkt niet dat de voorliggende bepalingen zouden zijn ontworpen met inachtneming van het zoëven ter sprake gebrachte onderscheid.

De afdeling wetgeving vande Raad van State wijst er onder meer op dat het ontworpen artikel 65*sexies* van de ordonnantie van 29 augustus 1991 in dat opzicht fundamenteel dubbelzinnig is.

Terwijl in de memorie van toelichting de indruk wordt gewekt dat deze bepaling alleen het verrichten van een eenvoudige «bijwerking» zou regelen, is het dispositief van dit artikel niet in die zin geformuleerd.

Het is integendeel gesteld in bewoordingen die zich in hoofdzaak niet onderscheiden van die waarin de bepalingen zijn gesteld van de ordonnantie van 29 augustus 1991, die voor de bestemmingsplannen procedures invoeren waarbij de bevoegde overheid gerechtigd is tot het maken van beleidskeuzes.

Bij wijze van voorbeeld, indien het ontworpen artikel 65*sexies* zo moet worden begrepen dat er mee alleen het verrichten van een eenvoudige «bijwerking» wordt beoogd, is het bijzonder dubbelzinnig te bepalen dat de genomen besluiten «in werking (treden) binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, binnen 15 dagen na de publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad*», aangezien de door het GBP impliciet opgeheven bepalingen van het BBP buitenwerking treden, zodra het GBP in werking treedt.

b. Met het onderscheid dat hierboven is ter sprake gebracht dient ook rekening te worden gehouden om te bepalen in welke gevallen het gerechtvaardigd is de procedure voor de opheffing of wijziging van een BBP te vereenvoudigen ten opzichte van datgene waarin de ordonnantie van 29 augustus 1991 normaal voorziet, inzonderheid door geen raadplegingsprocedure voor te schrijven – en meer bepaald geen openbaar onderzoek.

Het ontbreken van een procedure zoals een openbaar onderzoek, welke procedure er in de eerste plaats toe strekt de betrokkenen de mogelijkheid te bieden opmerkingen van stedenbouwkundige aard te maken, is ten volle gerechtvaardigd wanneer het er alleen om gaat een reeds gedane impliciete opheffing uitdrukkelijk vast te stellen: in dat geval is er immers geen aanleiding voor dwingende redenen van planologie.

Het ontbreken van die procedure is daarentegen veel minder te rechtvaardigen uit het oogpunt van het beginsel van de gelijkheid voor de wet, wanneer het erom gaat een BBP te wijzigen of op te heffen op grond van dwingende redenen van planologie. In dat opzicht doet het er weinig toe of de geplande wijzigingen en opheffingen alleen betrekking hebben op het geval van BBP's die niet conform een plan zijn – het GBP – waarvoor wel een raadplegingsprocedure is gevolgd. De genoemde wijzigingen en opheffingen hebben immers niet – of niet alleen – tot doel te zor-

tunité et prennent des dispositions nouvelles quant au fond, dispositions dont l'entrée en vigueur est indépendante de celle du PRAS et de l'abrogation implicite qu'il comporte (1).

a. A la lecture du dispositif aussi bien que de l'exposé des motifs, il n'apparaît pas que les dispositions à l'examen aient été conçues en prenant en compte la distinction qui vient d'être évoquée.

La section de législation du Conseil d'Etat relève notamment que l'article 65*sexies* en projet de l'ordonnance du 29 août 1991 est fondamentalement ambigu à cet égard.

Alors que l'exposé des motifs laisse entendre que cette disposition réglerait seulement la conduite d'une simple opération de «toiletage», le dispositif de cet article n'est pas formulé en ce sens.

Au contraire, il est rédigé en des termes qui ne se distinguent nullement, en substance, de ceux dans lesquels sont formulées les dispositions de l'ordonnance du 29 août 1991 qui mettent en place, en ce qui concerne les plans d'affectation du sol, des procédures lors desquelles les autorités compétentes disposent d'un pouvoir d'appréciation en opportunité.

Pour ne prendre qu'un exemple, si l'article 65*sexies* en projet doit se comprendre comme envisageant seulement la conduite d'une simple opération de «toiletage», il est particulièrement équivoque de prévoir que les décisions prises «entrent en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement ou, à défaut, 15 jours après leur publication au *Moniteur belge*», puisque les dispositions des PPAS implicitement abrogées par le PRAS cessent de produire leurs effets dès l'entrée en vigueur de celui-ci.

b. La distinction qui a été évoquée plus haut doit aussi être prise en compte pour déterminer dans quels cas il se justifie d'alléger la procédure d'abrogation ou de modification d'un PPAS par rapport à ce que prévoit normalement l'ordonnance du 29 août 1991, tout particulièrement en ne prévoyant pas de phase de consultation – et notamment pas d'enquête publique.

L'absence d'une procédure telle qu'une enquête publique, procédure destinée avant tout à permettre aux intéressés de faire valoir des observations d'ordre urbanistique, se justifie pleinement quand il s'agit uniquement de constater de manière expresse une abrogation implicite déjà intervenue: en effet, il n'y a pas matière, en ce cas, à des considérations d'opportunité urbanistique.

Par contre, une pareille absence se justifie beaucoup plus difficilement au regard du principe de l'égalité devant la loi, lorsqu'il s'agit de modifier ou d'abroger un PPAS sur la base de considérations d'opportunité urbanistique. Il importe peu, à cet égard, que les modifications et abrogations envisagées concernent uniquement le cas de PPAS non conformes à un plan – le PRAS – qui a, quant à lui, été soumis à une procédure de consultation. En effet, lesdites modifications et abrogations n'ont pas – ou pas seulement – pour objet d'assurer la stricte conformité juridique des

(1) In verband met het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen uitdrukkelijke opheffing die de uitwerking van een bepaalde tekst ongedaan maakt voor de toekomst door er nieuwe regels voor in de plaats te stellen of door een rechtsinstituut of oude regels volledig te laten verdwijnen, en uitdrukkelijke opheffing die slechts een «zuivering» tot doel heeft, dit wil zeggen impliciet opgeheven teksten te laten verdwijnen uit het regelbestand, lees Chr. Lambotte, *Technique législative et codification*, E. Story-Scientia, 1988, blz. 117 en 118.

(1) Au sujet de la distinction à opérer entre une abrogation expresse qui supprime pour l'avenir les effets d'un texte déterminé, en y substituant des règles nouvelles ou en faisant disparaître complètement une institution ou des règles anciennes, et une abrogation expresse qui n'a qu'un but de nettoyage, c'est-à-dire de faire disparaître de l'arsenal juridique des textes implicitement abrogés, lire Chr. Lambotte, *Technique législative et codification*, E. Story-Scientia, 1988, pp. 117 et 118.

gen voor de strikte juridische overeenstemming van de BBP's met het GBP (1), maar zijn – of zijn ook – de afspiegeling van een beoordeling van stedenbouwkundige aard die, aangezien ze niet beperkt is tot die waarop het GBP steunt (2), aanleiding kan geven tot andere adviezen dan die welke uitgebracht zijn bij de raadpleging die voorafging aan de goedkeuring van dit GBP.

De voorliggende bepalingen moeten grondig worden herzien, rekening houdend met hetgeen zoëven is gezegd.

3. Naar het voorbeeld van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie vande ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, voorziet de ordonnantie van 29 augustus 1991, voor het onderzoek van de vergunningsaanvragen, in twee afzonderlijke procedures naargelang van het gebied waarin het goed gelegen is al dan niet een geldend bijzonder bestemmingsplan of een net-vernallen verkavelingsvergunning bestaat. In het tweede geval moet het advies van de gemachtigde ambtenaar vooraf gevraagd worden en indien dat advies binnen de gestelde termijn wordt gegeven, mag de vergunning door het college van burgemeester en schepenen pas worden afgegeven na eensluidend en uitdrukkelijk advies van de gemachtigde ambtenaar; indien het niet binnen die termijn wordt gegeven, wordt het advies geacht gunstig te zijn (artikel 116 van de ordonnantie). In het eerste geval besluit het college van burgemeester en schepenen over de aanvraag zonder voorafgaand advies van de gemachtigde ambtenaar (artikel 118). In beide gevallen is het college van burgemeester en schepenen verplicht na te gaan of het betrokken perceel al of niet is opgenomen in een goedgekeurd bijzonder bestemmingsplan (3) en van de door het college afgegeven vergunning mag gebruik worden gemaakt indien ze door de gemachtigde ambtenaar niet wordt geschorst binnen twintig dagen na de kennisgeving ervan (artikel 120). Die verschillende regeling, die bestaat in een grotere of beperktere autonomie van het college van burgemeester en schepenen, kan verklaard worden door het feit dat in het eerste geval de beoordelingsbevoegdheid van de gemeentelijke overheid reeds wordt beperkt door het bestaan van een bijzonder bestemmingsplan of een verkavelingsvergunning. Het bijzonder bestemmingsplan bevat immers relatief gedetailleerde stedenbouwkundige voorschriften en is al onderworpen aan de controle van de gewestelijke overheid. Bij ontstentenis van een bijzonder plan daarentegen neemt het college een besluit naargelang van de opvatting die het heeft over de goede plaatselijke ordening, wat dit college een ruimere beoordelingsbevoegdheid verleent en een voorafgaand optreden van de gemachtigde ambtenaar kan rechtvaardigen.

Het voorontwerp van ordonnantie wijzigt de bestaande regeling. Terwijl thans, in geval van opheffing van het bijzonder bestemmingsplan het voorafgaande advies van de gemachtigde ambtenaar wordt vereist zonder dat een onderscheid behoeft te worden gemaakt naargelang die opheffing expliciet dan wel impliciet is, gedeeltelijk of volledig, van het ogenblik af dat het goed waarvoor de vergunning wordt aangevraagd gelegen is in het opgeheven gedeelte van het plan, voorziet het voorontwerp alleen nog in die procedure in geval van uitdrukkelijke opheffing van alle bepalingen van het bijzonder plan. In geval van impliciete, volledige of gedeeltelijke opheffing en in geval van gedeeltelijke uitdrukkelijke opheffing, wordt het voorafgaande advies van de gemachtigde ambtenaar niet meer vereist; de regeling is dan dezelfde als die welke van toepassing is wanneer er, voor het gebied waarin het goed gelegen is een gel-

PPAS au PRAS (1), mais sont – ou sont aussi – le reflet d'une appréciation d'ordre urbanistique qui, ne se réduisant pas à celle sur laquelle repose le PRAS (2), peut susciter des avis distincts de ceux qui ont été formulés lors de la consultation précédant l'adoption de celui-ci.

Les dispositions à l'examen seront fondamentalement revues en tenant compte de ce qui vient d'être dit.

3. A l'instar de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, l'ordonnance du 29 août 1991 prévoit, en ce qui concerne l'instruction des demandes de permis, deux procédures distinctes selon qu'il existe ou non, pour le territoire où se trouve situé le bien, un plan particulier d'affectation du sol en vigueur ou un permis de lotir non périmé. Dans le second cas, l'avis du fonctionnaire délégué doit être demandé à titre préalable et si cet avis est donné dans le délai, le permis ne peut être délivré par le collège des bourgmestre et échevins que de l'avis conforme et exprès du fonctionnaire délégué; s'il n'est pas donné dans ce délai, l'avis est réputé favorable (article 116 de l'ordonnance). Dans le premier cas, le collège des bourgmestre et échevins statue sur la demande sans avis préalable du fonctionnaire délégué (article 118). Dans les deux cas, le collège des bourgmestre et échevins a l'obligation de vérifier si réellement la parcelle concernée est reprise ou non dans un plan particulier d'affectation du sol approuvé (3) et le permis délivré par le collège est exécutoire s'il n'est pas suspendu par le fonctionnaire délégué dans les vingt jours de sa notification (article 120). Cette différence de régime, qui consiste dans l'autonomie plus ou moins grande dont dispose le collège des bourgmestre et échevins, s'explique par le fait que, dans le premier cas, le pouvoir d'appréciation de l'autorité communale est déjà limité par l'existence d'un plan particulier d'affectation du sol ou d'un permis de lotir. Le plan particulier d'affectation du sol contient en effet des prescriptions urbanistiques relativement détaillées et a déjà été soumis au contrôle du pouvoir régional. En revanche, en l'absence de plan particulier, le collège se détermine en fonction de la conception qu'il se fait du bon aménagement des lieux, ce qui lui donne un pouvoir d'appréciation plus étendu et peut justifier une intervention préalable du fonctionnaire délégué.

L'avant-projet d'ordonnance modifie le régime existant. Alors qu'actuellement l'avis préalable du fonctionnaire est requis en cas d'abrogation du plan particulier d'affectation du sol sans qu'il y ait lieu de distinguer selon que cette abrogation est explicite ou implicite, partielle ou totale dès lors que le bien faisant l'objet de la demande de permis est compris dans la partie de plan abrogée, l'avant-projet ne prévoit plus le recours à cette procédure qu'en cas d'abrogation explicite du plan particulier dans toutes ses dispositions. En cas d'abrogation implicite, totale ou partielle, et en cas d'abrogation explicite partielle, l'avis préalable du fonctionnaire délégué n'est plus requis; le régime est alors le même que celui applicable lorsqu'il existe, pour le territoire où se trouve situé le bien, un plan d'affectation du sol en vigueur. La seule justification donnée à cette modification est que le délai de dix jours dont dispose la commune pour déter-

(1) Mocht zulks het doel ervan zijn, dan zouden ze er alleen toe strekken uitdrukkelijk de reeds gedane impliciete opheffing vast te stellen, aan welk geval hier niet wordt gedacht.

(2) Wanneer het erom gaat een BBP te wijzigen is het overigens mogelijk dat de genomen beslissing afwijkt van het GBP, met toepassing van artikel 50 van de ordonnantie van 29 augustus 1991.

(3) Zie in dat verband arrest nr. 13.829, Vrinssen, van 9 december 1969 van de Raad van State, gewezen onder de gelding van de wet van 29 maart 1962.

(1) Si tel était leur objet, elles tendraient uniquement à constater de manière expresse l'abrogation implicite déjà intervenue, ce qui n'est pas l'hypothèse envisagée ici.

(2) S'agissant de modifier un PPAS, il se peut d'ailleurs que la décision prise déroge au PRAS, en application de l'article 50 de l'ordonnance du 29 août 1991.

(3) Voir à ce propos l'arrêt n° 13.829, Vrinssen, du 9 décembre 1969 du Conseil d'Etat rendu sous l'empire de la loi du 29 mars 1962.

dend bestemmingsplan bestaat. de enige rechtvaardiging die voor deze wijziging wordt gegeven is dat de termijn van tien dagen waarover de gemeente beschikt om te bepalen welke procedure van toepassing is, te kort is om de bijzondere bestemmingsplannen aan een grondig onderzoek te onderwerpen.

Deze wijziging kan niet worden aanvaard.

Zoals erop is gewezen in algemene opmerking nr. 2, heeft de impliciete opheffing van rechtswege uitwerking. Uit dat oogpunt bestaat er geen verschil tussen expliciete of impliciete, volledige of gedeeltelijke opheffing: de rechtsgevolgen zijn steeds dezelfde, de opgeheven rechtsregel treedt van rechtswege buiten werking voor de toekomst. Krachtens het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie, dienen allen die zich in dezelfde situatie bevinden, namelijk dat zij een vergunning moeten aanvragen voor een goed dat gelegen is in een gebied waarvoor geen bijzonder bestemmingsplan bestaat, als gevolg van de opheffing ervan door een hoger plan, gelijk te worden behandeld. Concreet betekent dit dat het college van burgemeester en schepenen in dat geval uiteraard niet mag steunen op gedetailleerde voorschriften die niet meer bestaan en dat het een besluit moet nemen naargelang van de opvatting die het heeft aangaande de goede plaatselijke ordening. Zoals er hierboven op is gewezen, is de bestaansreden voor de voorafgaande controle door de gemachtigde ambtenaar gelegen in dit ontbreken van gedetailleerde voorschriften; deze reden blijft bestaan in geval van gedeeltelijke uitdrukkelijke opheffing en evenzeer in geval van volledige of gedeeltelijke impliciete, opheffing.

Bovendien is het paradoxaal en zelfs tegenstrijdig te beweren dat men gevolgen wenst te trekken uit de rechtspraak van de afdeling administratie van de Raad van State inzake impliciete opheffing en terzelfder tijd, terzake van de procedure van onderzoek van de vergunningsaanvragen, gelijk wil stellen dat met het geval dat er voor het gebied waarin het goed is gelegen een bijzonder bestemmingsplan bestaat, het geval dat zulk een plan niet meer bestaat als gevolg van de gedeeltelijke uitdrukkelijke opheffing ervan of van een volledige of gedeeltelijke impliciete opheffing.

De korte termijn waarover de gemeente bij de huidige stand van de ordonnantie beschikt om na te gaan of er voor het gebied waarin het goed is gelegen al dan niet een bijzonder bestemmingsplan bestaat, zou in bepaalde gevallen waarin die moeilijkheid reëel is, een verlenging kunnen rechtvaardigen van de termijn gesteld in artikel 109, zesde lid, van de ordonnantie, doch geen loutere gelijkstelling, waarin de steller van het voorontwerp voorziet.

Ten slotte zij erop gewezen dat het er hier niet om gaat na te gaan in welke mate de voorschriften van de bijzondere bestemmingsplannen impliciet zijn opgeheven door het gewestplan van de Brusselse agglomeratie of het GOP, aangezien artikel 2 van het voorontwerp ze weer in werking stelt; het gaat er alleen om zich, bij het onderzoek van de vergunningsaanvragen, uit te spreken over de bestaanbaarheid van die voorschriften met het GBP (1) en dus over de impliciete opheffing ervan door het laatstgenoemde plan.

Het voorontwerp moet op dat punt grondig worden herzien.

miner la procédure applicable est trop bref pour procéder à un examen approfondi des plans particuliers d'affectation du sol.

Cette modification ne saurait être admise.

Comme il a été souligné dans l'observation générale n° 2, l'abrogation implicite opère de plein droit. De ce point de vue, il n'existe aucune différence entre l'abrogation explicite ou implicite, totale ou partielle: les effets juridiques sont toujours les mêmes, la norme abrogée cesse de plein droit de produire ses effets pour l'avenir. En vertu du principe d'égalité et de non-discrimination, il importe que tous ceux qui se trouvent dans la même situation de devoir solliciter un permis pour un bien sis dans un territoire pour lequel il n'existe pas de plan particulier d'affectation du sol à la suite de son abrogation par un plan supérieur soient traités également. Concrètement, ceci signifie que dans cette hypothèse, le collège des bourgmestre et échevins ne peut, bien évidemment, se fonder sur des prescriptions détaillées qui ont cessé d'exister et qu'il doit se déterminer en fonction de sa conception du bon aménagement des lieux. Le contrôle a priori par le fonctionnaire délégué trouve sa raison d'être, comme il a été relevé ci-dessus, dans cette absence de prescriptions détaillées; cette raison subsiste en cas d'abrogation expresse partielle et, tout autant, en cas d'abrogation implicite, totale ou partielle.

En outre, il est paradoxal et même contradictoire d'affirmer vouloir tirer les conséquences de la jurisprudence de la section d'administration du Conseil d'Etat en matière d'abrogation implicite et, dans le même temps, d'assimiler, en matière de procédure d'examen des demandes de permis, à l'hypothèse où il existe, pour le territoire où se trouve situé le bien, un plan particulier d'affectation du sol, celle où un tel plan n'existe plus à la suite de son abrogation expresse partielle ou d'une abrogation implicite totale ou partielle.

La brièveté du délai dont dispose la commune en l'état actuel de l'ordonnance pour examiner s'il existe ou non, pour le territoire où se trouve situé le bien, un plan particulier d'affectation du sol pourrait justifier, dans certains cas où cette difficulté est réelle, un allongement du délai visé à l'article 109, alinéa 6, de l'ordonnance, mais non l'assimilation pure et simple à laquelle l'auteur de l'avant-projet procède.

On rappellera enfin qu'il ne s'agit pas ici de vérifier la mesure dans laquelle les prescriptions des plans particuliers d'affectation du sol ont été abrogées implicitement par le plan de secteur de l'agglomération bruxelloise ou le PRD, puisque l'avant-projet, en son article 2, leur redonne vigueur, mais uniquement de se prononcer, lors de l'examen des demandes de permis, sur la comptabilité desdites prescriptions avec le PRAS (1) et donc sur leur éventuelle abrogation implicite par ce dernier.

L'avant-projet doit être fondamentalement revu sur ce point.

(1) of, in voorkomend geval, met het gemeentelijk ontwikkelingsplan.

(1) ou, le cas échéant, avec le plan communal de développement.

Bijzondere opmerkingen

Dispositief

Artikel 2

1. Uit de huidige tekst van artikel 5, tweede lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991, welke bepaling op dat punt terruggaat op artikel 2 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw, blijkt dat, los van hetgeen moet gebeuren met bepalingen van een plan die niet overeenstemmen met die van een hoger plan van recentere datum, een plan alleen in uitdrukkelijk door de wetgever bepaalde gevallen zonder meer kan worden opgeheven (1).

De gemachtigden van de regering hebben erop gewezen dat de stellers van het ontwerp dat principe niet op de helling willen zetten.

Daarom wordt voorgesteld het ontwerpen artikel 5, tweede lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991 te vervangen als volgt:

«De plannen blijven van kracht totdat ze:

- 1° hetzij vervangen worden door andere plannen naar aanleiding van een wijziging of in de gevallen waarin deze ordonnantie bepaalt dat al hun bepalingen of een deel ervan uitdrukkelijk geschorst of opgeheven worden;
- 2° hetzij stilzwijgend opgeheven worden doordat ze niet overeenstemmen met een hoger plan dat na hun inwerkingtreding aangenomen is.»

2. Wat het ontworpen artikel 5, derde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991 betreft, wordt verwezen naar algemene opmerking nr. 1. Voor het overige dient er nog op te worden gewezen dat de onderzochte tekst in zulke bewoordingen gesteld is dat hij van toepassing moet zijn op alle gevallen waarin de bepalingen van een gemeentelijk plan die stilzwijgend opgeheven zijn, overeenstemmen met een nieuw hoger plan.

De afdeling wetgeving van de Raad van State vraagt zich af of dat wel de bedoeling van de stellers van het ontwerp is, dan wel of zij alleen het geval voor ogen hebben van bepalingen van een BBP die impliciet opgeheven zijn door het gewestplan of door het GOP, maar die overeenstemmen met het GBP dat thans wordt uitgewerkt – in welk geval de tekst in die zin zou moeten worden geredigeerd en beter op zijn plaats zou zijn in titel VI, hoofdstuk II, van de ordonnantie van 29 augustus 1991.

Artikel 3

1. Er bestaat een discrepantie tussen de Nederlandse en de Franse tekst van onderdeel 1° doordat de woorden «volgt het voorbeeld van de meldingen en oriëntaties van het gewestelijk ontwikkelingsplan» niet dezelfde betekenis hebben als de woorden «s'inspire des indications et orientations». Deze discrepantie behoort te worden weggewerkt.

2. In onderdeel 2° moet het woord «afgeschafte» worden vervangen door het woord «opgeheven». deze opmerking geldt eveneens voor artikel 5 en artikel 8, onderdeel 2°.

3. In onderdeel 3° dient te worden geschreven:

«3° het derde lid wordt vervangen als volgt: ... aangebracht in ... en in ...».

(1) R.v.St., arrest Saint-Rémy c.s., nr. 23.484 van 16 september 1983; lees ook Chr. Dacier, «Peut-on abroger un plan d'aménagement?», Aménagement du territoire et droit foncier, nr. 8, oktober 1980, blz. 33 en 34.

Observations particulières

Dispositief

Article 2

1. Il résulte du texte actuel de l'article 5, alinéa 2, de l'ordonnance du 29 août 1991, lequel trouve son origine sur ce point dans l'article 2 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, que, si l'on fait abstraction du sort des dispositions d'un plan non conformes à celles d'un plan supérieur ultérieur, l'abrogation pure et simple d'un plan n'est permise que dans les cas expressément prévus par le législateur (1).

Les délégués du gouvernement ont précisé que les auteurs du projet n'entendaient pas remettre en cause ce principe.

Aussi est-il suggéré de remplacer l'article 5, alinéa 2, en projet, de l'ordonnance du 29 août 1991 par le texte suivant:

«Les plans demeurent en vigueur jusqu'au moment où:

- 1° soit d'autres plans leur sont substitués à la suite d'une modification ou dans les cas où la présente ordonnance prévoit la suspension ou l'abrogation explicite de tout ou partie de leurs dispositions;
- 2° soit ils sont implicitement abrogés en raison de leur défaut de conformité à un plan supérieur adopté après leur entrée en vigueur.»

2. En ce qui concerne l'article 5, alinéa 3, en projet, de l'ordonnance du 29 août 1991, il est fait référence à l'observation générale n° 1. Pour le surplus, il convient encore de relever que le texte à l'examen est rédigé en des termes tels qu'il est destiné à s'appliquer dans toutes les hypothèses où les dispositions d'un plan communal qui ont été implicitement abrogées sont conformes à un plan supérieur nouveau.

La section de législation du Conseil d'Etat se demande si telle est bien l'intention des auteurs du projet, ou si ceux-ci envisagent seulement le cas des dispositions des PPAS qui ont été implicitement abrogées par le plan de secteur ou par le PRD et qui sont conformes au PRAS actuellement en cours d'élaboration – auquel cas le texte devrait être rédigé en ce sens et trouverait mieux sa place au titre VI, chapitre II, de l'ordonnance du 29 août 1991.

Article 3

1. Au 1°, il y a une discordance entre la version française et la version néerlandaise en ce que les mots «s'inspire des indications et orientations» n'ont pas le même sens que les mots «volgt het voorbeeld van de meldingen en oriëntaties van het gewestelijk ontwikkelingsplan». Cette discordance doit être levée.

2. Au 2°, le mot «supprimés» doit être remplacé par le mot «abrogés». La même observation vaut pour l'article 5 et l'article 8, 2°.

3. Au 3°, il convient d'écrire:

«3° l'alinéa 3 est remplacé par: (la suite comme au projet)».

(1) Conseil d'Etat, arrêt Saint-Rémy et consorts, n° 23.484 du 16 septembre 1983; lire aussi Chr. Dacier, «Peut-on abroger un plan d'aménagement?», Aménagement du territoire et droit foncier, n° 8, octobre 1980, pp. 33 et 34.

Artikelen 8 en 9

1. Deze bepalingen moeten worden herzien omdat, enerzijds, artikel 63 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 uit slechts drie leden – en niet uit vier leden – bestaat, en anderzijds, wanneer de Regering zich in de plaats stelt van de gemeenteoverheid om een BBP uit te werken of te wijzigen, zij uiteraard niet haar goedkeuring hoeft te hechten aan beslissingen die zijzelf genomen heeft.

2. Onder voorbehoud van de voorgaande opmerking, behoort artikel 8, onderdeel 1°, als volgt te worden gesteld:

«1° in het tweede lid worden de woorden «in de artikelen 51, 52 en 53» vervangen door de woorden (voorts als in het ontwerp).».

terwijl in artikel 9 de woorden «volledig afgeschaft» vervangen dienen te worden door het woord «opgeheven».

Artikel 10

Het is beter de woorden «of een gedeelte van het bereik ervan» te vervangen door de woorden «wat betreft het volledige gebied waarop dat plan betrekking heeft of een gedeelte daarvan».

Artikel 11

Deze bepaling, in verband waarmee naar algemene opmerking nr. 2 wordt verwezen, geeft voorts aanleiding tot de volgende opmerkingen:

1. Volgens het ontworpen artikel 65sexies, § 1, vierde lid, en § 2, vierde lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991 worden de besluiten waarbij de Regering haar goedkeuring hecht aan het besluit van de gemeenteraad om een BBP op te heffen of aan het besluit waarbij de Regering zelf zulk een plan opheft, bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De bekendmaking van regeringsbesluiten in het *Belgisch Staatsblad* wordt geregeld bij artikel 39 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen.

In die bepaling wordt voorgeschreven in welke gevallen en volgens welke nadere regels regeringsbesluiten in het *Belgisch Staatsblad* moeten worden bekendgemaakt.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dan ook niet bevoegd te bepalen dat besluiten waarbij de Regering haar goedkeuring hecht aan het besluit van de gemeenteraad om een BBP op te heffen of aan het besluit waarbij de Regering zelf zulk een plan opheft, bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

2. Het ontworpen artikel 65sexies, § 1, vierde lid, bepaalt voorts dat het besluit waarbij de gemeenteraad een BBP opheft, bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt wordt wanneer de Regering geacht wordt dat besluit te hebben goedgekeurd doordat ze zich niet gehouden heeft aan de termijn waarover ze beschikte om dat besluit al dan niet goed te keuren.

Men zou er beter aan doen de Regering te gelasten in het *Belgisch Staatsblad* een bericht bekend te laten maken waarin vastgesteld wordt dat de goedkeuring van het besluit van de gemeenteraad geacht wordt te zijn verleend.

Deze opmerkingen gelden mutatis mutandis eveneens voor het ontworpen artikel 65septies, § 1, derde lid, en § 2, tweede lid, van de ordonnantie van 29 augustus 1991.

Articles 8 et 9

1. Ces dispositions doivent être revues pour tenir compte, d'une part, du fait que l'article 63 de l'ordonnance du 29 août 1991 comprend seulement trois alinéas – et non pas quatre – et, d'autre part, de ce que, quand le Gouvernement se substitue aux autorités communales pour élaborer ou modifier un PPAS, il ne doit évidemment pas approuver des décisions qu'il a prises lui-même.

2. Sous réserve de l'observation qui précède, à l'article 8, 1°, il convient d'écrire:

«1° à l'alinéa 2, les termes ... (la suite comme au projet).».

tandis qu'à l'article 9, les mots «entièrement supprimé» doivent être remplacés par le mot «abrogé».

Article 10

Mieux vaut remplacer les mots «ou une partie de son périmètre» par les termes «pour l'ensemble ou pour une partie de son périmètre».

Article 11

Outre ce qui a été dit dans l'observation générale n° 2, la disposition à l'examen appelle les observations suivantes:

1. L'article 65sexies, § 1er, alinéa 4, et § 2, alinéa 4, en projet de l'ordonnance du 29 août 1991 prévoit la publication par extrait au *Moniteur belge* des arrêtés par lesquels le Gouvernement approuve la décision du conseil communal d'abroger un PPAS ou abroge lui-même un tel plan.

La publication au *Moniteur belge* des arrêtés du Gouvernement est régie par l'article 39 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

C'est cette disposition qui détermine dans quels cas et selon quelles modalités les arrêtés du Gouvernement doivent être publiés au *Moniteur belge*.

Il n'est donc pas au pouvoir de la Région de Bruxelles-Capitale de prévoir que les arrêtés par lesquels le Gouvernement approuve la décision du conseil communal d'abroger un PPAS ou abroge lui-même un tel plan sont publiés par extrait au *Moniteur belge*.

2. L'article 65sexies, § 1er, alinéa 4, en projet prévoit aussi la publication par extrait au *Moniteur belge* de la décision du conseil communal abrogeant un PPAS, dans le cas où, le Gouvernement ne respectant pas le délai qui lui est imparti pour approuver cette décision, l'approbation est réputée accordée.

Mieux vaudrait charger le Gouvernement de veiller à la publication au *Moniteur belge* d'un avis constatant que l'approbation de la décision du conseil communal est réputée accordée.

Ces observations valent aussi, mutatis mutandis, pour l'article 65septies, § 1er, alinéa 3, et § 2, alinéa 2, en projet de l'ordonnance du 29 août 1991.

Artikel 12

1. Het ontworpen artikel 65septies, § 1, eerste lid, zou beter als volgt worden gesteld:

«§ 1. Wanneer een gemeentelijk ontwikkelingsplan voorziet in de opheffing van een bijzonder bestemmingsplan, wat betreft het volledige gebied waarop dat plan betrekking heeft of een gedeelte daarvan, keurt de gemeenteraad... (voorts als in het ontwerp).»

2. Artikel 36 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 zou moeten worden aangevuld met het voorschrift dat een gemeentelijk ontwikkelingsplan kan bepalen dat een BBP wordt opgeheven, wat betreft het volledige gebied waarop dat plan betrekking heeft of een gedeelte daarvan.

Artikel 13

Een artikel behoort niet in paragrafen te worden ingedeeld wanneer elke paragraaf uit slechts een lid bestaat.

Bijgevolg behoort de inleidende zin van het ontworpen artikel 13 van de ordonnantie als volgt te worden gesteld:

«Art. 13. Artikel 117 van dezelfde ordonnantie wordt aangevuld met het volgende lid: ... (voorts als in het ontwerp).»

Artikel 17

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 204bis van de voormelde ordonnantie van 29 augustus 1991 en niet van artikel 203 ervan.

In de memorie van toelichting staat over deze ontworpen bepaling de volgende commentaar:

«Artikel 46 van de ordonnantie bepaalt dat GemOP's hun uitwerking verliezen op einde van het jaar volgend op het jaar waarin de nieuwe gemeenteraden werden geïnstalleerd.

Het komt erop aan te vermijden dat hetzelfde gebeurt met de voorbereidende fasen van deze plannen die niet zouden worden goedgekeurd binnen die tijdsperiode en dit, om zo gemeenten te besparen van de verplichting om *ab initio* opnieuw te beginnen met de uitwerkingsprocedures.»

Dat is geen overtuigende uitleg.

Artikel 46 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 heeft alleen betrekking op de gevolgen van de geldende gemeentelijke ontwikkelingsplannen. Dat artikel regelt geenszins de kwestie van hetgeen moet geschieden met de procedures tot opstelling van die plannen wanneer de voornoemde procedures niet afgerond raken vóór de installatie van de nieuwe gemeenteraad – of binnen het jaar dat op die installatie volgt.

Voorts strekt noch leidt enige andere bepaling ertoe dat de gemeenten verplicht worden om in het aangegeven geval de procedure tot het opstellen van een gemeentelijk ontwikkelingsplan weer van voren af aan te beginnen.

De ontworpen bepaling behoort dan ook als nutteloos te vervallen.

Ondertekeningsformulier

Krachtens artikel 41, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen maken de Gewestelijke Staatssecretarissen geen deel uit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Article 12

1. Mieux vaut rédiger comme suit l'article 65septies, § 1er, alinéa 1er, en projet:

«§ 1er. Lorsque l'abrogation d'un plan particulier d'affectation du sol, ôur l'ensemble ou pour une partie de son périmètre, a été prévue par un plan communal de développement, ... (la suite comme au projet).»

2. Il conviendrait de compléter l'article 36 de l'ordonnance du 29 août 1991 en ce sens que le plan communal de développement peut prévoir l'abrogation d'un PPAS, pour l'ensemble ou pour une partie de son périmètre.

Article 13

La division en paragraphes ne se justifie pas lorsque chacun des paragraphes ne comporte qu'un seul alinéa.

En conséquence, la phrase liminaire de l'article 13 de l'ordonnance en projet sera rédigée de la manière suivante:

«Art. 13. L'article 117 de la même ordonnance est complété par l'alinéa suivant: ... (la suite comme au projet).»

Article 17

Cet article tend à modifier l'article 204bis de l'ordonnance précitée du 29 août 1991, et non son article 203.

L'exposé des motifs commente la disposition en projet comme suit:

«L'article 46 de l'ordonnance précise que les PCD cessent de produire leurs effets au terme de l'année qui suit celle de l'installation des nouveaux conseils communaux.

Il y a lieu d'éviter qu'il en aille de même des phases préparatoires de ces plans qui ne seraient pas adoptés dans ce délai, afin d'épargner aux communes qui ne le souhaitent pas l'obligation de recommencer les procédures d'élaboration *ab initio*.»

Cette explication ne convainc pas.

L'article 46 de l'ordonnance du 29 août 1991 concerne uniquement les effets des plans communaux de développement en vigueur. Il ne règle nullement la question du sort des procédures d'élaboration de ces plans lorsque lesdites procédures ne sont pas menées à terme avant l'installation du nouveau conseil communal – ou dans l'année qui suit de cette installation.

En outre, aucune autre disposition n'a pour objet ou pour effet d'imposer aux communes de recommencer l'élaboration d'un plan communal de développement, dans l'hypothèse indiquée.

La disposition en projet est donc inutile. Elle sera omise.

Signature

En vertu de l'article 41, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, les Secrétaires d'Etat régionaux ne font pas partie du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Aangezien in artikel 6 van de voormelde bijzondere wet wordt bepaald dat de ordonnantiegevende macht door de Raad en de Regering gezamenlijk wordt uitgeoefend en dat het recht van initiatief aan de Regering en aan de leden van de Raad behoort, heeft de afdeling wetgeving (1) reeds herhaaldelijk opgemerkt dat de Brusselse Gewestelijke Staatssecretarissen geen recht hebben om wetgevende initiatieven te nemen.

In het licht van wat voorafgaat, behoort de vermelding van de Staatssecretaris, belast met Ruimtelijke Ordening, te vervallen in het ondertekeningformulier.

Slotopmerking over de Nederlandse tekst

De Nederlandse tekst van het ontwerp laat te wensen over. Het volledige ontwerp zou grondig moeten worden herzien, in het licht van de circulaire betreffende wetgevingstechniek en uit het oogpunt van correct taalgebruik (2).

De Kamer was samengesteld uit

De heren	R. ANDERSEN,	kamervoorzitter,
	P. LIENARDY,	staatsraden,
	P. VANDERNOOT,	
	P. GOTHOT,	assessoren van de
	J. van COMPERNOLLE,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	C. GIGOT,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer B. JADOT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de heer Y. HOUYET, adjunct-referendaris, en toegelicht door de heren Y. HOUYET en B. RONGVAUX, adjunct-referendarissen.

De kamer heeft de heren P. HANIQUE en J. van YPERSELE, gemachtigde van de minister die in de adviesaanvraag zijn aangewezen, gehoord.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. LIENARDY.

De Griffier,
C. GIGOT

De Voorzitter,
R. ANDERSEN

Or, l'article 6 de cette loi précitée, prévoyant d'une part que le pouvoir de légiférer par ordonnance s'exerce collectivement par le Conseil et le Gouvernement et d'autre part que le droit d'initiative appartient au Gouvernement et aux membres du Conseil, la section de législation (1) a diverses fois fait observer que les Secrétaires d'Etat régionaux bruxellois ne disposent pas d'un droit d'initiative législative.

Au regard de ce qui précède, la mention du Secrétaire d'Etat, chargé de l'Aménagement du Territoire, doit être omise dans la signature.

Observation finale au sujet du texte néerlandais

Le texte néerlandais du projet laisse à désirer. Le projet devrait être revu, notamment à la lumière de la circulaire «betreffende de wetgevingstechniek», et du point de vue de l'usage correct de la langue (2).

La chambre était composée de

Messieurs	R. ANDERSEN,	président de chambre,
	P. LIENARDY,	conseillers d'Etat,
	P. VANDERNOOT,	
	P. GOTHOT,	assesseurs de la section
	J. van COMPERNOLLE,	de législation,
Mevrouw	C. GIGOT,	greffier assumé.

Le rapport a été présenté par M. B. JADOT, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. Y. HOUYET, référendaire adjoint, et exposée par MM. Y. HOUYET et B. RONGVAUX, référendaires adjoints.

La chambre a entendu MM. P. HANIQUE et J. van YPERSELE, représentants du ministre désignés dans la demande d'avis.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIENARDY.

Le Greffier,
C. GIGOT

Le Président,
R. ANDERSEN

(1) Zie advies L. 20.347/9, dat op 10 december 1990 is gegeven over een ontwerp van ordonnantie inzake de toegang tot informatie met betrekking tot het milieu in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, advies L. 25.500/2, dat op 22 augustus 1996 is gegeven over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende bepaling van de luxe-criteria en de eisen qua comfort waaraan de voertuigen, ingezet voor de exploitatie van een verhuurdienst van voertuigen met chauffeur, moeten voldoen, en advies L. 29.643/3, dat op 2& december 1999 is gegeven over een voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 9 september 1993 houdende de wijziging van de Huisvestingscode voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot instelling van een meervoudig inschrijvingsstelsel voor kandidaat-huurders in de sociale huisvesting.

(2) Zie bijvoorbeeld Correct Taalgebruik; W. Penninckx en P. Buyse, uitgeverij UGA.

(1) Voir l'avis L. 20.347/9, donné le 10 décembre 1990, sur un projet d'ordonnance sur l'accès à l'information relative à l'environnement, dans la Région de Bruxelles-Capitale, l'avis L. 25.500/2, donné le 22 août 1996, sur un projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale précisant les critères de luxe et les conditions de confort applicables aux véhicules affectés à l'exploitation d'un service de location de voitures avec chauffeur et l'avis L. 29.648/3, donné le 21 décembre 1999, sur un avant-projet d'ordonnance modifiant l'ordonnance du 9 septembre 1993 portant modification du Code du logement pour la Région de Bruxelles-Capitale, et instaurant un régime d'inscription multiple des candidats locataires dans le logement social.

(2) Voir, à titre d'exemple, «Correct Taalgebruik» de W. Penninckx et P. Buyse, éditions UGA.

ONTWERP VAN ORDONNANTIE**tot wijziging van de ordonnantie
van 29 augustus 1991
houdende organisatie van de
planning en de stedenbouw**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter, belast met Ruimtelijke Ordening,

Na erover te hebben beraadslaagd,

BESLUIT:

De Minister-Voorzitter, belast met Ruimtelijke Ordening, en de Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, zijn ermee belast om in naam van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst luidt als volgt:

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

De volgende wijzigingen worden aangebracht aan artikel 5 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw:

1° Het tweede lid wordt vervangen door de volgende bepaling: «*De plannen blijven van kracht tot op het ogenblik dat ze volledig of gedeeltelijk gewijzigd, geschorst of opgeheven worden*».

2° Het derde lid wordt opgeheven.

Artikel 3

De volgende wijzigingen worden aangebracht aan artikel 26 van dezelfde ordonnantie:

1° In het eerste lid worden de woorden «*preciseert door het te aan te vullen*» vervangen door de woorden «*inspireert zich op de meldingen en oriëntaties*».

2° De punten 5° en 6° van het tweede lid worden opgeheven.

PROJET D'ORDONNANCE**modifiant l'ordonnance
du 29 août 1991
organique de la planification
et de l'urbanisme**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre-Président, chargé de l'Aménagement du Territoire,

Après en avoir délibéré,

ARRETE:

Le Ministre-Président chargé de l'Aménagement du Territoire et le Secrétaire d'Etat, chargé de l'Aménagement du Territoire, sont chargés de présenter, au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit:

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Les modifications suivantes sont apportées à l'article 5 de l'ordonnance du 29 août 1991 organique de la planification et de l'urbanisme:

1° L'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante: «*Les plans demeurent en vigueur jusqu'au moment où ils sont en tout ou en partie modifiés, suspendus ou abrogés*».

2° L'alinéa 3 est abrogé.

Article 3

Les modifications suivantes sont apportées à l'article 26 de la même ordonnance:

1° A l'alinéa 1er, les termes «*précise en le complétant*» sont remplacés par les termes «*s'inspire des indications et orientations*».

2° Les 5° et 6° de l'alinéa 2 sont abrogés.

3° Het derde lid wordt vervangen door de volgende bepaling: «*Het kan de wijzigingen vermelden die moeten worden aangebracht aan de gemeentelijke ontwikkelingsplannen en aan de bijzondere bestemmingsplannen. Het kan bovendien voorschriften betreffende de plaatsing en de omvang van de bouwwerken en voorschriften van esthetische aard bevatten.*»

Artikel 4

De eerste zin van het tweede lid van artikel 31 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door de volgende zin: «*De bepalingen van het vigerende gewestelijk bestemmingsplan, van de vigerende gemeentelijke ontwikkelingsplannen en van de vigerende bijzondere bestemmingsplannen die niet overeenstemmen met het ontwerpplan worden geschorst.*»

Artikel 5

De artikelen 34 en 47 van dezelfde ordonnantie worden opgeheven.

Artikel 6

In artikel 36, eerste lid, 6° van dezelfde ordonnantie, worden de woorden «*alsmede de opheffingen van hun ganse of gedeeltelijke perimeter*» toegevoegd na het woord «*wijzigingen*».

Artikel 7

Artikel 59 van dezelfde ordonnantie wordt als volgt gewijzigd:

1° In het eerste lid worden de termen «*volgens de regels bepaald in de artikelen 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter en 58quater*» opgeheven.

2° In het tweede lid worden de woorden «*het opmaken*» vervangen door de woorden «*de uitwerking*».

3° Artikel 59 wordt met de volgende leden aangevuld:

«*Als de gemeenteraad echter een bijzonder bestemmingsplan wijzigt dat niet langer overeenstemt met het vigerende gewestelijke bestemmingsplan of het vigerende gemeentelijk ontwikkelingsplan, keurt hij definitief het ontwerpplan goed met toepassing van artikel 53bis, na afloop van het openbaar onderzoek betreffende het basisdossier, en zet hij de procedure verder overeenkomstig artikel 53ter.*

Het ontwerp tot wijziging dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regering bevat als bijlage de gecoördineerde grafische en woordelijke voorschriften van het gehele gewijzigde plan.»

3° L'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante: «*Il peut indiquer les modifications à apporter aux plans communaux de développement et aux plans particuliers d'affectation du sol. Il peut comporter en outre des prescriptions relatives à l'implantation et au volume des constructions et des prescriptions d'ordre esthétique.*»

Article 4

La première phrase de l'alinéa 2 de l'article 31 de la même ordonnance est remplacée par la phrase suivante: «*Les dispositions du plan régional d'affectation du sol, des plans communaux de développement et des plans particuliers d'affectation du sol en vigueur qui ne sont pas conformes au projet de plan sont suspendues.*»

Article 5

Les articles 34 et 47 de la même ordonnance sont abrogés.

Article 6

A l'article 36, alinéa 1er, 6°, de la même ordonnance les termes «*ainsi que les abrogations de tout ou en partie de leur périmètre*» sont ajoutés après les termes «*du sol*».

Article 7

L'article 59 de la même ordonnance est modifié comme suit:

1° A l'alinéa 1er, les termes «*selon les règles prévues aux articles 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter et 58quater*» sont abrogés.

2° A l'alinéa 2, le terme «*établissement*» est remplacé par le terme «*élaboration*».

3° L'article 59 est complété par les alinéas suivants:

«*Toutefois, lorsque le conseil communal modifie un plan particulier d'affectation du sol qui n'est plus conforme au plan régional d'affectation du sol ou au plan communal de développement en vigueur, il adopte définitivement le projet de plan en application de l'article 53bis, à l'issue de l'enquête publique relative au dossier de base, et poursuit la procédure conformément à l'article 53ter.*

Le projet de modification soumis à l'approbation du Gouvernement reprend, en annexe, les prescriptions graphiques et littérales coordonnées de l'ensemble du plan modifié.»

Artikel 8

In artikel 62 van dezelfde ordonnantie worden de woorden «*de artikelen 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter en 58quater*» vervangen door de woorden «*de bepalingen met betrekking tot de uitwerking of wijziging van bijzondere bestemmingsplannen.*»

Artikel 9

In artikel 63 van dezelfde ordonnantie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° De woorden «*in de artikelen 51, 52 en 53*» worden vervangen door de woorden «*in de bepalingen inzake de uitwerking of wijziging van bijzondere bestemmingsplannen.*»
- 2° De woorden «*Nadien stelt de Regering het basisdossier vast dat naar aanleiding van de bezwaren, de opmerkingen en de adviezen eventueel werd gewijzigd*» vervallen.
- 3° Het derde lid wordt opgeheven.

Artikel 10

Artikel 64 van dezelfde ordonnantie wordt opgeheven.

Artikel 11

Artikel 65*bis* van dezelfde ordonnantie wordt met de volgende woorden aangevuld «*geheel of gedeelte van de perimeter van*» tussen de woorden «*artikel 55*» en de woorden «*een bijzonder bestemmingsplan opheffen*».

Artikel 12

Een artikel 65*sexies*, luidend als volgt, wordt in dezelfde ordonnantie ingevoegd:

«*Art. 65sexies – § 1. – De gemeenteraad kan uit eigen beweging of op verzoek van de Regering, geformuleerd in een met redenen omkleed besluit, beslissen de impliciete opheffingen vast te stellen van de woordelijke en grafische bepalingen van een bijzonder bestemmingsplan indien die niet in overeenstemming zijn met het gewestelijk bestemmingsplan.*

In geval van gedeeltelijke opheffing wordt het besluit van de gemeenteraad vergezeld van een gecoördineerde versie van de grafische en woordelijke voorschriften van het plan.

De Regering verleent haar goedkeuring binnen drie maanden na de ontvangst van het met reden omklede be-

Article 8

A l'article 62 de la même ordonnance, les termes «*aux articles 51, 52, 53, 53bis, 53ter, 54, 56, 57, 58, 58bis, 58ter et 58quater*» sont remplacés par les termes «*aux dispositions relatives à l'élaboration ou à la modification des plans particuliers d'affectation du sol.*»

Article 9

A l'article 63 de la même ordonnance, les modifications suivantes sont apportées:

- 1° Les termes «*aux articles 51, 52 et 53*» sont remplacés par les termes «*par les dispositions relatives à l'élaboration ou à la modification des plans particuliers d'affectation du sol.*»
- 2° Les termes «*Ensuite, le Gouvernement adopte le dossier de base, éventuellement modifié suite aux réclamations et observations et aux avis.*» sont abrogés.
- 3° L'alinéa 3 est abrogé.

Article 10

L'article 64 de la même ordonnance est abrogé.

Article 11

L'article 65*bis* de la même ordonnance est complété par les termes «*pour l'ensemble ou une partie de son périmètre*».

Article 12

Un article 65*sexies*, rédigé comme suit, est inséré dans la même ordonnance:

«*Art. 65sexies. – § 1er. – Le conseil communal peut, soit d'initiative, soit à la demande du Gouvernement formulée par arrêté motivé, décider de constater les abrogations implicites des dispositions littérales et graphiques d'un plan particulier d'affectation du sol en raison de leur non-conformité au plan régional d'affectation du sol.*

En cas d'abrogation partielle, la décision du conseil communal, est accompagnée d'une version coordonnée des prescriptions graphiques et littérales du plan.

Le Gouvernement accorde son approbation dans les trois mois de la réception de la décision motivée. A défaut

sluit. Bij gebrek aan kennisgeving van de beslissing van de Regering binnen deze termijn, wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend.

Het besluit van de Regering tot goedkeuring van de beslissing van de gemeenteraad of, naargelang het geval, het advies van de Regering vaststellende dat de goedkeuring van de beslissing van de gemeenteraad geacht wordt te zijn goedgekeurd, worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. – Indien de procedure tot vaststelling van de opheffingen werd ingesteld op verzoek van de Regering om de in paragraaf 1 bedoelde redenen en indien de gemeenteraad de aanvraag van de Regering heeft verworpen of er niet op heeft geantwoord binnen de gestelde termijn, kan de Regering in de plaats van de gemeenteraad treden.

In geval van gedeeltelijke opheffing wordt het besluit van de Regering vergezeld van een gecoördineerde versie van de grafische en woordelijke voorschriften van het plan.

Uittreksel ervan wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, binnen 15 dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.»

Artikel 13

Een artikel 65septies, luidend als volgt, wordt in dezelfde ordonnantie ingevoegd:

«Art. 65septies. – § 1. – Als de opheffing van een bijzonder bestemmingsplan voor de volledige perimeter of een deel ervan werd gepland door een gemeentelijk ontwikkelingsplan, dan keurt de gemeenteraad de opheffing goed binnen zes maanden na het in werking treden van het gemeentelijk ontwikkelingsplan.

De Regering verleent haar goedkeuring binnen drie maanden na ontvangst van de beslissing. Bij gebreke van kennisgeving van de beslissing van de Regering binnen deze termijn wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend.

Het besluit van de Regering tot goedkeuring van de beslissing van de gemeenteraad of, naar gelang van het geval, het bericht van de Regering dat vaststelt dat de goedkeuring van de beslissing van de gemeenteraad geacht wordt te zijn goedgekeurd, worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Het besluit van de Regering of, naar gelang van het geval, de beslissing van de gemeenteraad treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering, of bij gebreke daarvan, 15 dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

de notification de la décision du Gouvernement dans ce délai, l'approbation est réputée accordée.

L'arrêté du Gouvernement approuvant la décision du Conseil communal ou, selon le cas, l'avis du Gouvernement constatant que l'approbation de la décision du Conseil communal est réputée approuvée sont publiés par extrait au Moniteur belge.

§ 2. – Lorsque la procédure de constatation des abrogations a été initiée à la demande du Gouvernement pour les motifs visés au paragraphe 1er et que le Conseil communal a rejeté la demande du Gouvernement ou n'y a pas répondu dans le délai qui lui était imparti, le Gouvernement peut se substituer à lui.

En cas d'abrogation partielle, l'arrêté du Gouvernement est accompagné d'une version coordonnée des prescriptions graphiques et littérales du plan.

Il est publié par extrait au Moniteur belge. Il entre en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut 15 jours après sa publication au Moniteur belge.»

Article 13

Un article 65septies, rédigé comme suit, est inséré dans la même ordonnance:

«Art. 65septies. – § 1er. – Lorsque l'abrogation d'un plan particulier d'affectation du sol, pour l'ensemble ou une partie de son périmètre, a été planifiée par un plan communal de développement, le conseil communal adopte la décision d'abrogation dans les six mois de l'entrée en vigueur du plan communal de développement.

Le Gouvernement accorde son approbation dans les trois mois de la réception de la décision. A défaut de notification de la décision du Gouvernement dans ce délai, l'approbation est réputée accordée.

L'arrêté du Gouvernement approuvant la décision du conseil communal ou, selon le cas, l'avis du Gouvernement constatant que l'approbation de la décision du conseil communal est réputée approuvée sont publiés par extrait au Moniteur belge.

L'arrêté du Gouvernement ou, selon le cas, la décision du Conseil communal entrent en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement ou, à défaut, 15 jours après sa publication au Moniteur belge.

§ 2. – *Als de gemeenteraad de beslissing tot opheffing niet heeft goedgekeurd binnen zes maanden na het in werking treden van het gemeentelijk ontwikkelingsplan, kan de Regering zich in de plaats van de gemeenteraad stellen en rechtstreeks overgaan tot opheffing.*

Uittreksel van het besluit van de Regering wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het treedt in werking binnen de termijn vastgesteld door de Regering of bij gebreke daarvan binnen 15 dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.»

Artikel 14

Artikel 117 van dezelfde ordonnantie wordt aangevuld met het volgende lid:

«De werken en de handelingen die ontheven zijn van het advies van een gemachtigde ambtenaar worden ook ontheven van de bijzondere maatregelen tot openbaarmaking bedoeld onder artikel 112 en van het advies van de overlegcommissie bedoeld in artikel 114».

Artikel 15

Artikel 120 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen door het volgende voorschrift:

«Art. 120. – § 1. – Van de met toepassing van artikel 116 afgegeven vergunning mag gebruik worden gemaakt indien de gemachtigde ambtenaar binnen twintig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving ervan, geen met reden omklede beslissing tot schorsing van de vergunning ter kennis van de aanvrager heeft gebracht.

De in het eerste lid bedoelde termijn begint te lopen op de dag waarop de schorsing bedoeld in artikel 87, § 2 opgeheven wordt.

De tekst van het eerste lid moet in de vergunning worden opgenomen.

§ 2. – *Van de met toepassing van artikel 118 afgegeven vergunning mag gebruik worden gemaakt indien de gemachtigde ambtenaar binnen dertig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving ervan, geen met reden omklede beslissing tot schorsing van de vergunning ter kennis van de aanvrager heeft gebracht.*

De in het eerste lid bedoelde termijn begint te lopen op de dag waarop de schorsing bedoeld in artikel 87, § 2 opgeheven wordt.

De tekst van het eerste lid moet in de vergunning worden opgenomen.»

§ 2. – *Lorsque le conseil communal n'a pas adopté la décision d'abrogation dans les six mois de l'entrée en vigueur du plan communal de développement, le Gouvernement peut se substituer à lui et procéder directement à l'abrogation.*

L'arrêté du Gouvernement est publié au Moniteur belge. Il entre en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut 15 jours après sa publication au Moniteur belge.»

Article 14

L'article 117 de la même ordonnance est complété par l'alinéa suivant:

«Les actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué sont aussi dispensés des mesures particulières de publicité visées à l'article 112 et de l'avis de la commission de concertation visé à l'article 114».

Article 15

L'article 120 de la même ordonnance est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 120. – § 1er. – Le permis délivré en application de l'article 116 est exécutoire si, dans les vingt jours à compter de sa notification, le fonctionnaire délégué n'a pas notifié au demandeur une décision motivée suspendant le permis.

Le délai visé à l'alinéa 1er prend cours à compter de la date de la levée de la suspension visée à l'article 87, § 2.

Le permis doit reproduire le texte de l'alinéa premier.

§ 2. – *Le permis délivré en application de l'article 118 est exécutoire si, dans les trente jours à compter de sa notification, le fonctionnaire délégué n'a pas notifié au demandeur une décision motivée suspendant le permis.*

Le délai visé à l'alinéa 1er prend cours à compter de la date de la levée de la suspension visée à l'article 87, § 2.

Le permis doit reproduire le texte de l'alinéa premier.»

Artikel 16

In artikel 125, vierde lid van dezelfde ordonnantie wordt de term «*twintig*» vervangen door de term «*dertig*».

Artikel 17

Artikel 204 van dezelfde ordonnantie, waarvan de bestaande tekst § 1 wordt, krijgt een § 2 toegevoegd, opgesteld als volgt:

« § 2. – *Bij afwijking van de artikelen 26 en 28 kan de Regering het eerste gewestelijk bestemmingsplan goedkeuren zonder vooraf de impliciete opheffingen die uitwerking hebben op de bestaande bestemmingsplannen te hebben bepaald. Wat de bestemmingsplannen betreft, kan de bestaande rechtstoestand vereist door artikel 26, tweede lid, 1° worden beperkt tot de cartografische aanduiding van de perimeter van de bijzondere bestemmingsplannen die niet expliciet werden opgeheven.*»

Artikel 18

Aan artikel 205 van dezelfde ordonnantie wordt een paragraaf 4 toegevoegd, opgesteld als volgt:

« § 4. – *De bepalingen van de bijzondere bestemmingsplannen die impliciet werden opgeheven omdat zij niet overeenstemden met het gewestplan van de Brusselse Agglomeratie of met de verordenende bepalingen van het eerste gewestelijk ontwikkelingsplan die werden goedgekeurd nadat die bepalingen van kracht werden, krijgen hun aanvankelijke uitwerking terug in de mate waarin zij overeenstemmen met het eerste gewestelijk bestemmingsplan, tenzij zij intussen werden gewijzigd of uitdrukkelijk werden opgeheven.*»

Artikel 19

Deze ordonnantie treedt in werking de dag dat zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt, met uitzondering van artikel 17 dat op 30 augustus 1999 in werking treedt.

Brussel, 31 augustus 2000.

De Minister-Voorzitter, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

Article 16

A l'alinéa 4 de l'article 125 de la même ordonnance, le terme «*vingt*» est remplacé par le terme «*trente*».

Article 17

L'article 204 de la même ordonnance, dont le texte actuel devient le § 1er, est complétée par un § 2, libellé comme suit:

« § 2. – *Par dérogation aux articles 26 et 28, le Gouvernement peut adopter le premier plan régional d'affectation du sol sans avoir préalablement déterminé les abrogations implicites affectant les plans d'affectation du sol existants. En ce qui concerne les plans d'affectation du sol, la situation existante de droit requise par l'article 26, alinéa 2, 1°, peut être limitée à l'indication cartographique du périmètre des plans particuliers d'affectation du sol qui n'ont pas été explicitement abrogés.*»

Article 18

L'article 205 de la même ordonnance est complété par un paragraphe 4 libellé comme suit:

« § 4. – *Les dispositions des plans particuliers d'affectation du sol implicitement abrogées en raison de leur défaut de conformité au plan de secteur de l'Agglomération bruxelloise ou aux dispositions réglementaires du premier plan régional de développement adoptés après leur entrée en vigueur recouvrent leurs effets initiaux dans la mesure de leur conformité au premier plan régional d'affectation du sol, à moins qu'elles aient été entre-temps modifiées ou explicitement abrogées.*»

Article 19

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*, à l'exception de son article 17 qui entre en vigueur le 30 août 1999.

Bruxelles, le 31 août 2000.

Le Ministre-Président, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Jacques SIMONET

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Eric ANDRE

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré de personnes,

Eric ANDRE